

ABOP

ALGEMENE BEVRIJDINGS EN ONTWIKKELINGSPARTIJ

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2020 - 2025

**Van Crisis
naar
Ontwikkeling en Voorspoed**

Innovatief en Ambitieux

Inhoudsopgave	Pg
Preamble	8
1 Goed openbaar bestuur	12
1.1 Algemeen	12
1.2 De elementen van goed bestuur	12
2 Macro – economie	14
2.1 Internationaal	14
2.2 Nationaal	14
2.3 Het pad voor de korte- en middellange termijn	16
2.3.1 De visie van ABOP m.b.t. de rol van de overheidssector	16
2.3.2 De visie van de ABOP m.b.t. de rol van de private sector	16
2.4.1 Eerste fase beleid (6 maanden – 1 jaar)	17
2.4.2 Tweede fase beleid (1 – 4 jaar)	18
3 Sectorale Productie	19
3.1 Algemeen	19
3.2. Agrarische sector	19
3.2.1. Landbouw	19
3.2.1.1 Rijstsector	19
3.2.1.2 Bananensector	20
3.2.1.3 Veeteeltsector	21
3.2.1.4 Visserijsector	21
3.2.1.5 Groenten- en fruitteelt	22
3.3 Bosbouw	22
3.4. Mijnbouw	23
3.4.1 Goudsector	24
3.4.2 De Bauxietsector	24
3.4.3 De Aardoliesector	25
3.4.4 Bouwmaterialen	25
3.4.5 Overige delfstoffen	26

3.5	Water	26
3.6	Toerisme	27
3.7	Huisnijverheid en handicraft	28
4	Infrastructuur	29
4.1	Algemeen	29
4.2	Wegen en bruggen	29
4.3	Havens	29
4.4.	Transport	30
4.4.1	Wegtransport	30
4.4.	Watertransport	30
4.4.2	Luchthavens	31
4.5	Beheersing waterhuishouding	31
4.6.	Ruimtelijk ordening en Volkshuisvesting	32
4.6.1	Ruimtelijk ordening	32
4.6.2	Volkshuisvesting	32
4.7	Nutsvoorziening	33
4.8.	Communicatie	33
4.8.1	ICT	33
4.8.2	Telecommunicatie	34
5	Gezondheidszorg	35
5.1	Algemeen	35
5.2	Gezondheidszorgbeleid	35
6	Arbeid en Sociaal- Maatschappelijk Welzijn	37
6.1	Algemeen	37
6.2	Arbeid en Sociaal- Maatschappelijk Welzijnsbeleid	37
7	Onderwijs en Wetenschap	39
7.1	Algemeen	39
7.2	Onderwijs en Wetenschapsbeleid	40
7.3	Mediabeleid	42

8	Cultuur, Sport en Recreatie	43
8.1	Algemeen	43
8.2	Jeugdbeleid	44
8.3	Sportbeleid	44
8.4	Cultuurbeleid	45
8.5	Recreatiebeleid	45
9	Regionale Planning en Ontwikkeling	46
9.1	Algemeen	46
9.2	Regionale planning en ontwikkelingsbeleid	47
10	Buitenlandsbeleid en Nationale Veiligheid	49
10.1	Algemeen	49
10.2	Buitenlandsbeleid	49
10.3	Nationale veiligheid	50
11	Sustainable Development Goals (SDG's)	52
11.1	Algemeen	52
11.2	De SDG's	52
12	District Programma's	54
12.1	Algemeen	54
12.2.	District gerichte programma's	54
12.2.1	Nickerie	54
12.2.2	Coronie	55
12.2.3	Commewijne	55
12.2.4	Para	56
12.2.5	Marowijne	56
12.2.6	Brokopondo	57
12.2.7	Sipaliwini	57

MISSIE

ABOP staat voor bevrijding uit armoede en streeft naar duurzame ontwikkeling van ons volk en de staat Suriname.

VISIE

ABOP gaat voor een rechtvaardige spreiding van welzijn en welvaart voor iedere Surinamer.

VISION 2030; TOP 60

Suriname tot één van de top 60 landen in de wereld wat betreft GDP per capita, Welzijn, Gezondheidszorg, Onderwijs, Levensverwachting en Ondernemerschap.

PARTIJ SYMBOOL

1. De drie ringen symboliseren gerechtigheid, vrede en de eenheid onder de partijleden.
2. De man bij de offerplaats symboliseert de wijze waarop in de cultuurhistorie van de stichters van ABOP, een plengoffer wordt gebracht en de voorvaderen worden geëerd.
3. De vlaggenstok in het symbool staat voor zelfstandigheid, zelfredzaamheid, steunpunt en volwassenheid.

PARTIJKLEUREN

De kleur zwart

Zwart herinnert ons aan de maatschappelijke situatie van waaruit gestalte is gegeven aan de partij.

De kleur geel

Geel symboliseert een gouden toekomst voor land en volk

PREAMBULE

Voor u ligt het ambitieuze, maar ook realistische verkiezingsprogramma van de Algemene Bevrijding en Ontwikkelingspartij (ABOP).

Dit verkiezingsprogramma bevat de hoofdlijnen van de ontwikkelingsvisie van de ABOP en is het resultaat van de beraadslagingen binnen het Wetenschappelijk Bureau (WB) van de ABOP, met betrekking tot de partij visie, missie, statuten en het manifest van de partij.

Dit verkiezingsprogramma wordt aan het hoofdbestuur en het congresbestuur aangeboden voor commentaar, suggesties en aanvulling. Hierna zal het definitieve programma aan het grote publiek worden gepresenteerd.

De ontwikkelingsvisie van de ABOP wordt gedreven door bevrijding, duurzame ontwikkeling, verhoging van de kwaliteit van het bestaan van mens en maatschappij, welvaart en welzijn voor alle Surinamers.

ABOP kiest voor een ontwikkelingsbenadering waarbij de sectoren die het Bruto Binnenlands-product (BBP) bepalen de basis vormen voor de nationale ontwikkeling. Het streven is om door middel van diversificatie, modernisering, decentralisatie en goedbestuur met substantiële investeringen in de productiesectoren duurzame groei van het BBP (economische groei) te blijven garanderen. De partij richt zich dus op de nationale ontwikkeling, met de sectoren van het BBP als basis en de key performance indicatoren als leidende factor:

BBP sectoren:

- Landbouw en Agro-industrie
- Mijnbouw en Mijnbouw Industrie
- Energie en Watervoorziening
- Constructie
- Handel
- Hotel, Restaurants en Toerisme
- Transport, Opslag en Communicatie
- Financiële Instellingen en Zakelijke Diensten
- Overheid

Key performance indicatoren:

- BBP groei
- Bruto Internationale Reserves
- Jaarinflatie
- Wisselkoers (stabiliteit)
- Werkloosheidscijfer
- Inkomen per capita
- ICT Use and Government Efficiency Index
- Doing Business Index
- Goedbestuur/Corruption Index

De ontwikkelingsvisie van de ABOP ter zake, bevrijding, duurzame ontwikkeling, verhoging van de kwaliteit van het bestaan van mens en maatschappij, welvaart en welzijn voor het hele volk, werken door in alle aangedragen oplossingen c.q. actiepunten zoals u deze in dit verkiezingsprogramma “Van Crisis naar Ontwikkeling en Voorspoed” kunt vinden.

Het beleid van de ABOP bij de beleidsvorming en beleidsontwikkeling richt zich samenvattend, los van de BBP sectoren en key performance indicatoren, op de volgende actiepunten:

A). Economische en financiële actiepunten:

- Beleid maken om internationale economische schokken te mitigeren.
- Prijsbeheersing en wisselkoersstabiliteit.

- Geen monetaire financiering en sanering van de staatsschuld.
- Diversificatie en modernisering van de economie.
- Stimuleren Public Private Partnerschap
- Stimuleren van micro-ondernemingen met de focus op gespecialiseerde markten.
- Stimuleren van industriële productie conform de PPP –gedachte.
- Baggeren van de Suriname - en Corantijn rivier, waardoor grotere en of beter beladen schepen onze rivieren kunnen binnenvaren.
- Strategisch ontwikkelen van het toerisme door verbetering van de transport infrastructuur: water-, lucht- en landtransport.
- Grondige herziening en aanpassing van het belastingstelsel.
- Invoeren van belasting op toegevoegde waarde (BTW)
- Saneren en herstructureren van de overheidsfinanciën
- Afbouwen van de “Government take”, het e.e.a. naar aanleiding van de aanpassing van het belastingstelsel.
- Betaalbare en stabiele prijzen voor eerstelevensbehoeften en tekorten hierin voorkomen.
- Creëren van fondsen uit de mijnbouw, bosbouw en agrarische sector voor het waardevast maken en garanderen van woning financiering, kinderbijslag, A.O.V en leefloon voor de sociaal zwakkeren.

B). Sociaal-maatschappelijke actiepunten:

- Armoede structureel bestrijden en vooral richten op de zorg voor sociale rechtvaardigheid
- Werkgelegenheid voor kwetsbare groepen zoals jongeren en vrouwen.
- Oplossen van het grondrechten vraagstuk voor de binnenlandbewoners.
- Aanpassen c.q. verhogen van de kinderbijslag en A.O.V.
- De AZV (Algemene Ziektekosten Verzekering) verbeteren en stabiliseren.
- Landelijk bouwen van ten minste 8.000 woningen en deze betaalbaar maken voor kwetsbare groepen en minderdraagkrachtigen, in het bijzonder: alleenstaande moeders, jonge gezinnen, studenten, en de zogenaamde “mofina wan” tot SRD 40.00 per woning.
- Een perceel voor elke Surinamer die daar recht op heeft.
- De culturele waarden en normen van alle bevolkingsgroepen waarborgen.
- De bejaardenzorg: meer faciliteiten bouwen voor de zorg en zorgverlening.
- Stimuleren van jongeren participatie in beleidskwesties.

C). Agrarische- en bosbouw sector actiepunten:

- Duurzaam agrarisch beleid ter bevordering van de lokale voedselvoorziening en export.
- Sanering van de sector: modernisering, efficiëntie en winstgevendheid.
- Ruimtelijke ordening van onze landbouwgronden.
- Duurzaam visserijbeleid met verwerkingsmogelijkheden t.b.v. de lokale consumptie en export.
- Grootschalige groenten- en fruitteelt bevorderen: onderzoek en industriële verwerking staat centraal.
- Behoud van de bananen sector voor Suriname.
- Duurzaam bosbouwbeleid ter behoud van onze bossen.
- Industriële verwerking van hout en houtlaboratorium voor onderzoek.

D). Nutsvoorzieningsactiepunten:

- Vergroting van de energiec capaciteit door het initiëren van schone en alternatieve energiebronnen.
- Evaluatie van de administratieve en technische overname van de Afobaka- stuwdam.
- Middels alternatieve technologieën de productie van biobrandstof zoals rijstkaf, afvalhout enz. ter hand nemen.
- Het Kabalebo Hydro energieproject uitvoeren voor ontwikkeling van het binnenland.
- Het Hydro energieproject van Granholo te Tapanahonie en Tapawatra te Boven-Suriname uitvoeren.
- Goed en gezond drinkwater toegankelijk maken voor iedere Surinamer.
- Instellen van instituten voor de scholing en opleiding in het kader van de water en energievoorziening.
- Deconcentratie van het uitvoeringsbeleid met betrekking tot de nutsvoorziening.
- Landelijke campagne voering ter verbetering van de hygiëne en sanitair voorzieningen in alle leefgemeenschappen.

D). Innovatieve- informatieve en educatieve actiepunten:

- ICT en wetenschappelijk park opzetten voor het stimuleren van de ontwikkeling van de innovatie-, informatie- en communicatietechnologie.
- Gratis onderwijs voor GLO, MULO, Technische en Middelbare Scholen in Suriname
- Meer beurzen ter beschikking stellen voor studenten op hbo- en Universiteit niveau.
- Accreditatie van het hoger onderwijs en tegengaan van wildgroei in deze sector.
- De lesmethoden aanpassen aan de hedendaagse technologie en methodiek – computers vanaf de lagere school.
- Middelbare scholen in de districten opzetten.
- Speciale scholen en recreatiemogelijkheden voor de mens met een beperking.
- Na schoolse opvang herintroduceren, verbeteren en uitbreiden.
- Digitale televisie voor geheel Suriname.
- Betaalbaar internet voor geheel Suriname.

E). Politieke, juridische, milieu en bestuurlijke actiepunten:

- Goed bestuur.
- Public Sector Reform.
- Evaluatie Constitutioneel Hof.
- De rechterlijke macht helemaal onafhankelijk maken door te zorgen voor hun eigen budget met logistiek, hiërarchie en opleidingsinstituten.
- Rechtstreekste verkiezing van de districtscommissaris.
- Uitvoeren van de Anti-corruptiewet.
- Automatisering van het geheel overheidsapparaat.
- Oplossen van het grondrechtenvraagstuk voor Marrons en Inheemsen.
- Klimaat en milieuwet.
- Wet kuststrook en bescherming mangrovebossen.
- Wet voor behoud en bescherming natuurreervaten.

- Milieu awareness=> Green Economy. Behoudt van de status van “the highest forest coverage in the world with over 90% forestland”.

F). SDG's actiepunten:

G). Buitenlandsbeleid- en veiligheidsactiepunten:

- Verhogen van het nationale- en persoonlijke veiligheidsgevoel van de burger middels wet- en regelgeving.
- Landelijke politie en militaire aanwezigheid en surveillance.
- Continueren van het Safecity camera project.
- Opleiden van plaatselijke krachten of vrijwilligers voor de inzet tot het bewaken van het eigen woongebied.
- Een effectief resocialisatie beleid om gedetineerden een tweede kans te geven.
- Versterken van het opleidingsinstituut voor de opleiding van diplomaten in Suriname.
- Aantrekken van buitenlands kapitaal en het initiëren van ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de Surinaamse economie ten einde duurzame ontwikkeling te bewerkstelligen.
- Lobbyen voor studiebeurzen voor Surinaamse staatsburgers in het bijzonder op technologisch- en infrastructureel gebied.
- Versterken van de relatie met Nederland vooral op het gebied van agrarische ontwikkeling op basis van wederzijds respect en waardering.
- Aantrekken buitenlandse investeringen, technische kennis en exploreren van afzetmarkten.

HOOFDSTUK 1

GOED OPENBAAR BESTUUR

1.1. Algemeen

Ondanks een ruime beschikbaarheid van natuurlijke hulpbronnen, leeft een groot deel van de Surinaamse bevolking nog steeds onder het bestaansminimum. Bijgevolg waren politieke instabiliteit, armoede, jeugdwerkloosheid, verhoogde criminaliteit, inadequate gezondheidszorg en ondervoeding de belangrijkste kenmerken van de economische ontwikkeling van Suriname na de onafhankelijkheid. Aan deze situatie is de afgelopen periode weinig veranderd.

ABOP is van mening dat goed openbaar bestuur één van de grootste problemen is van de ontwikkelingstragedie van Suriname in de afgelopen vier decennia. Goed openbaar bestuur is een dynamisch administratieve constructie die de snelle veranderende politieke, sociale en economische realiteit omarmt. Het probeert het politiek-, economisch- en sociaalleven van de burgers, binnen een voor ons democratisch bestel, te veranderen.

1.2. Elementen van goed openbaar bestuur

De elementen van goed openbaar bestuur die door ABOP wordt onderschreven en als actiepunten omarmt zullen worden, zijn als volgt:

- Participatie: een sleutel tot goed bestuur. Burgers nemen deel aan de organen van de regering (uitvoerende-, wetgevende-, rechterlijke macht) via hun vertegenwoordigers.
- Verantwoording: een test van een levendige democratie is de mate waarin degenen die regeren verantwoording afleggen aan degenen van wie zij hun gezag hebben afgeleid.
- Transparantie: een belangrijk uitgangspunt van goed bestuur is de toegang van de burgers tot informatie en verder een goede en vrije informatiestroom via de overheid naar burgers.
- Rechtsstaat: is een raamwerk waarbij op onpartijdige wijze de bescherming van mensenrechten, waarborging van sociale rechtvaardigheid en de controle op machtsmisbruik wordt gehandhaafd.
- Consensus gericht: goed bestuur moet gericht zijn op het bereiken van een brede consensus na afweging van verschillende belangen in de samenleving, in het voordeel van de gemeenschap. Het e.e.a. moet gericht zijn op het behalen van duurzame menselijke ontwikkelingsdoelen.
- Effectiviteit en efficiëntie: goed bestuur berust ook op het feit dat de maatschappelijke processen resultaten opleveren om aan de behoeften van de samenleving te voldoen. Het houdt ook in dat de beschikbare middelen van de samenleving op de juiste manier worden gebruikt door de regering.

- Inclusiviteit en gelijkheid: goed bestuur pleit ervoor dat mensen niet mogen worden uitgesloten van belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen in de samenleving en dat de gemarginaliseerden in de gelegenheid worden gesteld om kansen te benutten.

Goed bestuur is cruciaal voor economische ontwikkeling en het bereiken van de doelstellingen van een samenleving. Afgeleid van de elementen, zal ABOP mikken op een ontwikkelingstraject dat op vier pijlers is gebouwd: economische groei, goed openbaar bestuur, sociale cohesie en modernisering. Goed openbaar bestuur wordt gezien als een cruciaal element om de uitdagingen en breuklijnen van de natie aan te pakken en om duurzame ontwikkeling te garanderen.

HOOFDSTUK 2

MACRO-ECONOMIE

2.1. Internationaal

Momenteel voltrekt zich een vierde industriële revolutie die gekenmerkt wordt door robotisering, automatisering, biotechnologische ontwikkeling, 3-D printing en kunstmatige intelligentie. De effecten van deze revolutie merken we nu reeds in de informatietechnologie en de mogelijkheden die deze ontwikkelingen ons momenteel bieden.

Om niet achter te blijven, moeten landen zich grote inspanningen getroosten op het gebied van onderwijs, technologie, ondernemerschap, infrastructuur en bestuur. Bij deze revolutie is alleen de aanwezigheid en beschikbaarheid van natuurlijke hulpbronnen geen doorslaggevende factor meer voor de welvaart van een land. Welvaart wordt steeds meer het product van de denkkraft en talent die in de samenleving aanwezig zijn. ABOP onderkent deze realiteit en zal zich inzetten opdat Suriname daarop gaat inspelen. De kundigheid en talenten van Surinamers moeten volgens de partij tot wasdom komen en de nationale welvaart bevorderen.

Onze economie is een kleine open economie die sterk afhankelijk is van en gevoelig voor ontwikkelingen in de internationale economie. Onze welvaart ontleen wij voor een belangrijk deel aan onze deelname aan de internationale economie. ABOP is van mening dat wij als volk te allen tijde de ontwikkelingen in de internationale economie op de voet dienen te volgen en waar nodig wel doordacht inspelen op die zaken die gunstig zijn voor ons land.

Daarnaast moeten wij ook alert blijven voor ongunstige ontwikkelingen die onze welvaart kunnen aantasten. We moeten daarom de nodige flexibiliteit inbouwen in de nationale beleidsvoering om snel op ongunstige zaken te reageren.

2.2. Nationaal

Naast de internationale uitdagingen, heeft Suriname momenteel te kampen met grote uitdagingen die de levensstandaard van een groot deel van de Surinaamse bevolking negatief heeft aangetast. Onze economie is sedert onze onafhankelijkheid voor de zoveelste maal terecht gekomen in een situatie van ontsporing, die ernstige gevolgen heeft voor de kwaliteit van het leven van de Surinaamse bevolking. De ontwikkeling wordt gekenmerkt door een op hol geslagen wisselkoers, ondermijnd vertrouwen in het geldwezen, daling van de koopkracht, hoge kosten voor levensonderhoud, onevenwichtige overheidsfinanciën, hoge schuldenlast, lage nationale productiviteit, toename van de werkloosheid onder jongeren, lage lonen etc. Bovendien is de internationale reserve

van Suriname zodanig geslonken dat het beneden het niveau is komen te liggen dat internationaal aanvaardbaar is. Dit heeft de internationale kredietwaardigheid van Suriname flink aangetast. Wij zijn als volk in een situatie beland waarbij het steeds moeilijk zal worden om aan onze buitenlandse betalingsverplichtingen te voldoen. Onder een groot deel van ons volk is het bekend dat dit het gevolg is van mismanagement. Voor ABOP is het duidelijk dat de kwaliteit van het openbaar bestuur doorslaggevend zal zijn om uit de ernstige economische malaise te geraken. De partij erkent dat de oplossing gepaard zal gaan met grote offers van de bevolking en daarmee zal zeker rekening worden gehouden.

ABOP gaat ervan uit dat bij de oplossing van de ernstige verstoring van onze economie, wij moeten opteren voor een strategie met een korte – en middellange termijn oriëntatie. Op de korte termijn moeten wij de economie stabiliseren (wisselkoers- en prijsstabilisatie) en weer op een bevredigend groeipad zien te krijgen. Op de middellange termijn zullen wij ons moeten richten op de hervorming en modernisering van de economie c.q. samenleving.

De recente olievondst voor de Surinaamse kust vormt voor ons als volk een grote uitdaging: hoe zullen wij met toekomstige grote geldstromen omgaan? Zijn wij als volk gereed? Zal de olie voor ons een zegen of vloek worden? ABOP is van mening dat ieder Surinamer van de opbrengsten van de olie zal moeten profiteren. Iedere Surinamer zal dat terug moeten zien in de kwaliteit van zijn leven. Het vereist een bepaalde kwaliteit en verantwoordelijkheid van het politiek leiderschap. Het zijn zaken waarvoor ABOP zich zeker zal beijveren.

Als Surinamers moeten we tot het besef komen dat in de huidige internationale ontwikkelingsconstellatie, het bezit van natuurlijke hulpbronnen alleen niet meer de doorslaggevende factor zal zijn voor onze welvaart. Toch zullen wij als volk nog enige tijd moeten rekenen op onze natuurlijke hulpbronnen, met dien verstande dat die als katalysator voor de opbouw van een moderne economie en samenleving zal moeten dienen. Onze ambitie als volk, met een rijkelijk bezit van natuurlijke hulpbronnen, moet op termijn ervoor zorgen dat wij ons kunnen scharen naast landen met een hoog niveau van welvaart.

2.3. Het pad voor de korte- en middellange termijn

De Surinaamse economie is een gemengde economie waarbinnen de overheid en de private sector een belangrijke rol hebben te vervullen in het stabilisatie-, groei-, ontwikkelings- en moderniseringsproces. De komende tijd zal de rol van de private sector meer tot wasdom moeten komen. De private sector moet de ultieme motor van groei en innovatie worden. De overheid blijft evenwel een proactieve rol vervullen in de productie- en regulering in de economie c.q. samenleving. Samenwerking tussen overheid en private sector wordt een speerpunt bij productieverhoging, diversificatie en het scheppen van werkgelegenheid.

2.3.1. De visie van ABOP m.b.t. de rol van de overheidssector

- De overheidssector zal worden omgebouwd tot een ontwikkelingsapparaat met een goede bezetting door hoogopgeleide krachten. Het zal minder de rol van een herverdeling mechanisme van opbrengsten uit de minerale c.q. mijnbouwsector vervullen. De omvorming moet resulteren in een apparaat waar veel meer nadruk zal worden gelegd op overheidsinvesteringen in plaats van overheidsconsumptie.
- Suriname zal de hulp moeten invoeren van de Wereldbank en andere technische instituten om haar te assisteren bij de hervorming van de overheidssector.
- Voor de opbouw van een moderne economie zal grote nadruk worden gelegd op de verzameling van data over de lokale economie c.q. samenleving. Goed bestuur en het streven naar economische vooruitgang kan niet zonder gedegen informatie over de samenleving. Data is nodig voor de sturing van het sociaal – economische leven.
- De overheid blijft een rol vervullen in de productiesector, maar dan in joint-venture met lokale- of internationale bedrijven/ondernemers. Dit model van samenwerking in de productie vindt reeds plaats in de goudsector en moet ook kunnen lukken in andere sectoren.

2.3.2. De visie van de ABOP m.b.t. de rol van de private sector

- De Surinaamse private sector is van oudsher in grote mate gericht op de import van goederen en diensten voor de consumptie en verbruik en voegt weinig waarde toe aan de voortbrenging van goederen en diensten voor de lokale consumptie en de export. Als klein land met een kleine bevolking moet Suriname zich richten op een gediversifieerde exportproductie en handel. Een gespecialiseerd instituut voor de bevordering van exportproductie en de ondersteuning van ondernemers moet en stimulans bieden.
- Het instituut zal samen met de Universiteit en hbo-opleidingen moeten richten op de scholing en training van ondernemers. De hulp van landen waar dit reeds is gebeurd, zal worden ingeroepen. De private sector zal de motor van groei, technologische ontwikkeling en werkgelegenheid moeten worden.
- Er zal aandacht worden besteed aan oude- en nieuwe wetgevingsproducten voor de ontwikkeling van de private sector.
- De rol van de Nationale Ontwikkelingsbank zal worden versterkt. De Bank zal voortaan samen met andere instanties ondernemers mede moeten begeleiden.
- Om de opzet van technologiebedrijven (o.a. de ICT) en jonge ondernemerschap te bevorderen, moet er een Science Park komen. Buitenlandse expertise zal hiervoor worden ingeroepen.
- De werkers van de 21ste eeuw zullen merendeels technisch-en natuur technisch geschoolde krachten moeten zijn. In dit kader zal ook de rol van de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling worden gemoderniseerd en versterkt.

- Het formeel onderwijs zal een transformatie moeten ondergaan. Internationale assistentie zal hiervoor moeten worden ingeroepen.
- Productiviteit is een doorslaggevende factor in het economisch groeiproces. Er zal een instituut voor productiviteitsverhoging in het leven worden geroepen dat productiviteit in de private en overheidssector moet stimuleren.

Herstel, groei, ontwikkeling en modernisering van de economie vergt een twee sporenbeleid. Via actiepunten worden de contouren van het te volgen beleid weergegeven.

2.4.1. Eerste fase beleid (6 maanden – 1 jaar)

Actiepunten:

- De uitvoering van maatregelen voor duurzame stabilisatie van de wisselkoers en prijzen moet zich in 6 maanden tot een 1 jaar tot stand zijn gekomen. De wisselkoers moet hierbij de economische realiteit weerspiegelen. De internationale kredietwaardigheid van Suriname moet worden hersteld. Dit zal belangrijk zijn voor de toegang van Suriname tot de internationale kapitaalmarkt. Stabilisatie van de wisselkoers moet gepaard gaan met inkomstenverhogende en uitgaven verlagende maatregelen bij de overheidsfinanciën. Een ondersteuningspakket voor kwetsbare groepen zal in het leven worden geroepen.
- De ordening van het sociaaleconomisch leven in 1 jaar: de economie is maakbaar en ordening leidt tot efficiëntie en overzichtelijkheid van het economisch leven. Zo bijvoorbeeld moet objectiviteit aanwezig zijn in de handel en andere sectoren. Als voorbeeld wordt genoemd de certificering van vaklieden die geen formeel onderwijs hebben doorlopen. Een inventarisatie zal vooraf moeten worden gedaan.
- De formulering van een programma voor de sanering en herstructurering van het overheidsapparaat, met tegelijkertijd een werkgelegenheidsplan in samenwerking met de private sector moet in 180 dagen een feit zijn. De samenstelling van de overheidsuitgaven dienst te worden gewijzigd, waarbij veel meer nadruk zal worden gelegd op overheidsinvesteringen in plaats van overheidsconsumptie.
- Het belastingregiem zal hierbij worden gewijzigd, waarbij veel meer nadruk zal worden gelegd op indirecte belastingen en drukvermindering bij de directe belastingen. Tevens moet belastinginning efficiënt geschieden. Ook moet een verbreding van de belastingbasis worden tot stand gebracht.
- De belastingdienst wordt omgevormd tot een Tax Authority met goed getrainde krachten.
- Het aanpassen van het douanestelsel en het belastingstelsel zodat zij kunnen voldoen aan de eisen van de tijd.
- Het vervangen van de huidige omzetbelasting met een systeem van belasting op “Bruto Toegevoegde Waarde (BTW)”. BTW wordt geheven over de waarde van goederen en diensten die consumenten kopen.
- Het monetaire neutraal financieren van overheidstekorten. De sanering van de overheidsfinanciën moet dit bewerkstelligen.

- Het opstellen van een plan voor schuldsanering. De huidige schuldpositie van de overheid moet teruggebracht worden naar de 60% van het BBP of daar beneden. Beneden 60% kan leiden tot fiscale ruimte voor de uitvoering van ontwikkelingsprojecten. Het terugbrengen van de schuld hoogte kan de kredietwaardigheid van Suriname ten goede komen. Tevens moet een norm komen voor het overheidstekort van 3% van het BBP. Normwijziging zal met 2/3 meerderheid van DNA moeten geschieden.
- Inventarisatie en identificatie van sectoren waar Suriname momenteel een comparatief voordeel heeft. De hulp van internationale expertise zal hiervoor worden ingeroepen.
- Aanzet tot de ontwikkeling van een binnenlandse geld- en kapitaalmarkt. Overheid en ondernemingen moeten ook op een andere wijze dan via commerciële bankleningen financiering moeten kunnen aantrekken. Verder zal een aanzet worden gegeven tot de verdere ontwikkeling van de effectenhandel.
- Identificatie van landen die als positief rolmodel voor Suriname kunnen dienen. Het moet gaan om landen die op democratische wijze de levensstandaard van de hele bevolking hebben weten te verhogen.
- De invoering van een moderne centrale bank wet moet ter hand worden genomen.
- De instelling van een bureau voor National Risk Assessment.

2.3.2. Tweede fase beleid (1 – 4 jaar)

Actiepunten:

- De modernisering, diversificatie en verdere groei van de economie moet gestalte krijgen. Economische groei moet tot stand komen op basis van een groeibeleid en niet meer op basis van toevalligheid. Het onderwijs zal moeten worden afgestemd op de mondiale uitdagingen c.q. de richting van de wereldeconomie waar Suriname op middellange- en lange termijn profijt uit kan halen. Suriname zal op een wel doordachte wijze moeten integreren met de wereldeconomie. Door diversificatie zal de Surinaamse economie minder gevoelig moeten zijn voor schommelingen op de internationale markten van grondstoffen en minerale producten.
- Het aantrekkelijk maken van de agrarische sector via modernisering en toepassing van moderne technologie. Hierbij zal gekeken worden naar landen die een hoge technologische ontwikkeling in de agrarische sector hebben weten te bewerkstelligen.
- Het kanaliseren van opbrengsten uit onze natuurlijke hulpbronnen ten behoeve van het opleiden en trainen van de werkers van de 21ste eeuw. De werkers zullen de competenties moeten worden bijgebracht die nodig zijn voor een moderne, op technologische ontwikkeling gebaseerde, economie.
- Het opstellen van een plan om het elektronisch betalingsverkeer verder te ontwikkelen. Buitenlandse hulp zal hiervoor worden ingeroepen.
- Het sterk verbeteren van de rangschikking van Suriname op de '*Ease of Doing Business Index*' van de Wereldbank.

HOOFDSTUK 3

SECTORALE PRODUCTIE

3.1. Algemeen

De nationale productie is het totale van alle toegevoegde waarde van de productiesectoren bij elkaar opgesteld van een land in een bepaalde periode, meestal een jaar. De groei van de Surinaamse economie is echter sterk afhankelijk van de verduurzaming en toevoeging van waarde door de sectorale productie. Productie voor de lokale markt en de export is hierbij cruciaal; het e.e.a. middels kleine-, middelgrote- en grote ondernemingen volgens de Public Private Partnership gedachte.

De volgende productiesectoren worden onderscheiden:

- De agrarische sector
- De bosbouwsector
- De mijnbouwsector
- De toerismesector
- De nijverheid- en handcraftsector
- De energiesector
- De watersector

Het stimuleren van productie in diverse productiesectoren is een van de belangrijke pijlers van het beleid van de ABOP, vooral als Suriname de voedselschuur wil worden van de Caricom. Door middel van productie zal niet alleen werkgelegenheid gecreëerd en gefaciliteerd worden, maar zullen ondernemingen de kans krijgen om te groeien en zich verder te ontwikkelen tot exporterende bedrijven. Voor het vestigen van een moderne efficiënte agrarische sector zal het evenwel noodzakelijk zijn dat het Ministerie van LVV, met buitenlandse expertise, wordt onderworpen aan een grondige evaluatie.

3.2 Agrarische sector

Tot de agrarische sector behoren landbouw, veeteelt en visserij.

Het beleid van de ABOP op het gebied van de agrarische sector richt zich op het waarborgen van voedselzekerheid voor de totale Surinaamse bevolking, door o.a. het toepassen van duurzame productiesystemen, decentralisatie en modernisering van de landbouwontwikkeling en adequate ruimtelijke ordening van de sector.

3.2.1. Landbouw

3.2.1.1. Rijst sector

Huidige situatie:

- Slechts in voornamelijk het district Nickerie wordt rijst verbouwd, terwijl er ook mogelijkheden zijn in de districten Marowijne, Commewijne, Brokopondo en Coronie.
- De rijstsector ondervindt de laatste jaren enige stagnatie (beplantareaal, productiekosten en padie prijs),

hierdoor zijn zowel productie als export sterk ingekrompen.

- Uitblijven van innovatie, en hierdoor de verhoging van de productiviteit, is een structureel probleem binnen de rijstsector.
- De sector heeft regelmatig te maken met een waterprobleem door gebrekkige water infrastructuur.

Actiepunten:

1. Sanering van de sector: efficiëntie en winstgevendheid.
2. Van uit LVV de concurrentiepositie van boeren, verwerkers, exporteurs en overige belanghebbenden verbeteren, door grotere productiviteit en hogere kwaliteit van de productie, meer onderzoek, betere voorlichting en het scheppen van betere afzetmogelijkheden.
3. Uitbreiden van het beplante areaal en productiekosten beheersing met de nodige aandacht voor het machinepark, kunstige diesel- en kunstmestprijzen.
4. Aantrekken van fondsen c.q. creëren van fondsen (Europese Unie, CARIFORUM, Eigenbijdrage, enz.).
5. Capaciteit versterking van instanties en instituten belast met het dagelijkse management van de sector, waarin publieke en particuliere vertegenwoordigers participeren (Suriname Project Management Unit en Suriname Rice Steering Committee).
6. Stimuleren van rijstbouw in de districten Marowijne, Commewijne en Coronie.
7. Verder onderzoek naar de verbouwing van droogland rijstteelt in het binnenland door Marrons en Inheemsen.
8. Optimalisering van de cassaveteelt en faciliteiten voor de verwerking van cassave en andere knol-, en peulvruchten voor de export.
9. Verdere verwerking van rijst tot rijstproducten (alcohol, rijstolie etc.).

3.2.1.2 Bananen sector

Huidige situatie:

- De bananensector heeft te maken met afzet- en prijsproblemen (concurrentiepositie).
- Sinds de aanplant van het bacoven bedrijf is aangetast door de Moko ziekte bijna vier jaar geleden, is de financiële positie van het bedrijf, dochteronderneming van het Belgisch/Franse Univeg NV, verzwakt. In totaal is ongeveer 40% van de aanplant van FAI, zo'n 400 hectare, onbruikbaar geworden door de ziekte die veel bacoven producerende landen in de regio heeft getroffen.
- Het Belgisch/Franse Univeg NV trekt zich terug uit Suriname vanwege de problemen in de sector.

Actiepunten:

1. Sanering van de sector: behoud van de sector door de overheid - weder opstart aanplant, productie, efficiëntie en winstgevendheid.
2. In ACP verband afzet- en prijsproblemen bespreekbaar maken. Deze situatie is voor de positieve beïnvloeding van de prijs die SBBS voor haar product ontvangt.
3. Het privatiseringsproces van de SBBS weer introduceren en afronden.

3.2.1.3. Veeteeltsector

Huidige situatie:

- De veeteeltsector is sterk achteruitgegaan door minder belangstelling voor de sector.
- De lokale productie wordt geconcentreerd door de import van rundren en vlees en vleesproducten.
- De veeteeltsector bestaat hoofdzakelijk uit familiebedrijven, die in de meeste gevallen niet commercieel gerund worden.

Actiepunten:

1. Sanering van de sector: efficiëntie en winstgevendheid.
2. Stimuleren van de sector door het aandragen van voorzieningen die garanties bieden aan potentiële ondernemers tot de ontwikkeling van grote veeteeltbedrijven. Hierdoor kan een belangrijke bedrage worden geleverd aan de gehele voedselketen in binnen – en buitenland.
3. Regelgeving en regulering van de sector.
4. Werken aan het certificeren van bedrijven binnen de sector, welke toetreding tot de buitenlandse markt mogelijk moet maken.
5. Opheffen van de grote afhankelijkheid van de invoer van grond- en hulpstoffen.
6. Opheffen van het gebrek aan goed opgeleid personeel.
7. Zorgen voor optimale veterinaire dienstverlening.
8. Tegen gaan van vergrijzing van de boerenbevolking, door jongeren stimuleren voor de sector te kiezen.
9. Opzet van moderne proefbedrijven voor de training aspirant-veeboeren.

3.2.1.4. Visserijsector

Huidige situatie:

- De visserijsector is niet in de belangstelling van lokale arbeidskrachten.
- De sector kampt met o.a. het ontbreken van faciliteiten voor optimale exploitatie van visbronnen, controle op de naleving van visvergunningvoorwaarden, piraterijen, overbevissing, etc.

Actiepunten:

1. Sanering van de sector: efficiëntie en winstgevendheid.

2. Het scheppen van voorwaarden voor optimale en duurzaam exploiteren van de visbronnen.
3. Voorzieningen treffen voor de verwerking en de afzet van visproducten.
4. Stimuleren van visverwerkingsfabrieken gericht op de export (certificering is belangrijk).
5. Optimaliseren van de controle en de naleving van de visvergunningvoorwaarden.
6. Betere monitoring van de afgifte van visvergunningen (niet te veel).
7. Tegengaan van piraterij in de Surinaamse wateren.
8. Stimuleren van de zwamp- riviervisserij.
9. Opzet van proef aquacultuurbedrijven door de Universiteit.

3.2.1.5 Groenten- en fruitteelt

Huidige situatie:

- De groenten- en fruitteelt ontberen innovatieve productiesystemen en (grote)bedrijven voor de productie van knol- en wortelgewassen voor de export.
- Weinig gecertificeerde bedrijven.

Actiepunten:

- Sanering van de sector: efficiëntie en winstgevendheid.
- Stimulering van onderzoek en de productie van fruit, groenten en peulgewassen door o.a. areaaluitbreiding en door gebruik van betere variëteiten, training, mechanisatie en verbeterde teelttechnieken.
- Stimuleren van exportgerichte productie; certificering en voedselveiligheid is belangrijk.
- Introductie van innovatieve en commerciële teelt van fruit en aardvruchten in niet traditionele gebieden zoals: Marowijne, Para, Brokopondo en Sipaliwini.
- Uitwisseling van kennis en informatie met bevriende naties die reeds jaren ervaring hebben met deze gewassen en het uitproberen van variëteiten aangepast aan onze natuurlijke condities.
- De overheid zal samen met NGO's moeten nagaan wat de mogelijkheden zijn voor de producenten om hun landbouwproducten tegen een redelijke prijs af te zetten.
- Het stimuleren van kassenteelt in buitenlandse landbouwproducten welke kunnen leiden tot importvermindering.
- Opzetten van agro-schops over het heel land waar men terecht kan voor landbouw informatie zoals over voedselveiligheid en het gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- Onderzoek naar potentiële landbouw industriegebieden en maximale participatie van de lokale ondernemers bij investeringen.

3.3. Bosbouw

Huidige situatie:

- De productie van de bosbouw sector is beduidend laag in vergelijking met de potentie van de sector.
- De bosbouw sector kampt o.a. met problemen op het gebied van wetgeving, de fysieke infrastructuur, verouderde machinepark, adequate bosbouwplanning en training en industriële houtverwerking.

Actiepunten:

1. Identificatie van alle actoren binnen de sector, t.w. exploitanten, verwerkers, onderzoeksinstituten, milieu- instituten, overheid, inheemse en marronorganisaties enz.
2. Periodiek overleg van overheid (SBB) met alle actoren t.b.v. de bosbouwplanning en monitoring.
3. Formulering van een National Forest Policy: korte, middellange en lange termijn, gericht op de industriële houtverwerking.
4. Aanpassing en actualiseren van de Wet Bosexploitatie en Bosbeheer mede ter bescherming van de biodiversiteit en de conservering van ecosystemen.
5. Herformulering van de rol van CELOS in kader van research, opleiding en training binnen de houtsector en de wederopbouw en het versterken van het Jan Starke Opleiding Centrum. Een houtlaboratorium zou hier goed van pas komen.
6. Inventarisatie en zo nodig intrekken en herverkaveling van uitgegeven concessies die niet (duurzaam)worden geëxploiteerd.
7. Rehabilitatie en uitbreiding fysieke infrastructuur binnen de sector.
8. Bevorderen van houtverwerking in de exploitatie gebieden.
9. Aanpassing van de heffing op uitgegeven houtconcessie van SRD 0,02 naar SRD25,- per hectare.

3.4. Mijnbouw

Mijnbouw heeft te maken met niet hernieuwbare hulpbronnen en de meest belangrijke in Suriname zijn goud, bauxiet en aardolie. De productie van deze mineralen gaat gepaard met explosies, drillen en smelten, waardoor de vrijgekomen minerale afvallen een grote bron van lucht, water, en bodemvervuiling vormen.

Kenmerkend voor deze sector is het ontbreken van een delfstoffeninstituut, een verouderde mijnbouwwet (Decreet E58) en de slechte winning – en verwerkingstechnieken (kleinschalige goudwinning) die schade toebrengen aan het milieu.

De GMD wordt omgezet in een Mineral Sector Development Authority, belast met onderzoek, modernisering, regulering en beheersing van vooral de kleine goudsector.

De actiepunten worden per mijnbouwsector gepresenteerd.

3.4.1. Goudsector

Huidige situatie:

- De goudsector is als valuta verdiener een belangrijke niet weg te denken sector binnen de Surinaamse economie.
- De goudprijs beleeft nu opmerkelijke neerwaartse schommelingen, maar heeft het ontmoedigingspunt nog niet bereikt.
- De nodige investeringen worden gepleegd door zowel nationale en multinationale bedrijven en de overheid tracht middels voor ons land gunstige overeenkomsten samenwerkingsverbanden aan te gaan.
- De goudindustrie heeft vele problemen met zich meegebracht. Te noemen valt o.a. het uitgeven van concessies in woongebieden van Marrons en Inheemsen, het gebruik van niet milieuvriendelijke winningsmethoden, de problematiek van de porknokkers (Braziliënen) en criminaliteit.

Actiepunten:

- Kleinschalige goudwinning reorganiseren middels de invoering van zonerings, een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de GMD (regulering en onderzoek).
- Toezicht en controle op de efficiënte winning en benutting van de goudvoorkomens.
- Aanpassing van de belastingheffing binnen de sector.
- Introductie heffing op uitgegeven goudconcessie per hectare van SRD110 per hectare.
- De milieuproblematiek middels nieuwe wetgeving aanpakken.
- Evaluatie “Commissie Ordening Goud Sector” op basis van de doelstelling, samenstelling en het tot nu behaald resultaat.
- Trainen van goudzoekers in het toepassen van milieuvriendelijke goudwinningstechnieken.
- Opstellen van een rehabilitatie managementplan voor uitgemijnde gebieden.
- Porknokkers problematiek middels wet – en regelgeving duurzaam aanpakken.
- Evaluatie van de positie en rol van de overheid in relatie tot de grote mijnbouwbedrijven.

3.4.2. De Bauxietsector

Huidige situatie:

- De bauxietsector behoort momenteel tot het verleden. De sector heeft potentie en moet er nieuw leven worden ingeblazen.

Actiepunten:

- Intensief onderzoek naar bauxietvoorkomens. Een belangrijke taak is hierbij weggelegd voor Bauxiet Instituut Suriname en in de tussen tijd mogelijk ontginnen van bauxietafzettingen die toen niet economisch winbaar waren ter overbrugging van de uitputting van de huidige mijnen.
- Gezamenlijke aanpak (overheid en multinational) om op middellange en lange termijn de productie van bauxiet te hervatten en de bouw van een nieuwe moderne raffinaderij. Mogelijkheden scheppen ter zake opstarten van het West- Suriname project via zoeken naar buitenlandse investeerders.
- Rehabilitatie van uitgemijnde gebieden.

3.4.3. De Aardoliesector

Huidige situatie:

- In Suriname vindt de productie van aardolie plaats door Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
- Overname van de Afobaka- stuwdam
- De vooruitzichten binnen deze sector zien er goed uit vanwege de vondst van aardolie offshore. Er wordt momenteel gewerkt aan de vaststelling van de omvang van de vondst. Verder zullen er in de komende jaren meer boringen worden gedaan om additionele vooromens te ontdekken.

Actiepunten:

- Uitbreiding van het aantal productievelden en verhoging van de productie;
- Verder vergroting van de winbare reserves door een versnelde uitvoering van het exploratieprogramma op land en in de kustelijke wateren (onshore, nearshore en offshore) van Suriname.
- Evaluatie van de administratieve en technische overname van de Afobaka- stuwdam.
- Exploitatie van offshore olievoorkomens over 4 – 5 jaar. Suriname zal zich spoedig hierop moeten voorbereiden.
- Energie zelfvoorzienend maken van Suriname op duurzame wijze. Verdere ontwikkeling en uitbreiding van de raffinaderij, verdubbeling van de thermische opwekkingscapaciteit van Staatsolie Power Company Suriname (SPCS) en financiering van haalbaarheidsstudies voor alternatieve energieopwekking.
- Staatsolie zal na 1,5 jaar 20 % aan aandelen inkopen als bevestigd is dat de olie commercieel winbaar is. In de voorbereiding van de winning zal men inhoud moeten geven aan de lokale content; naast Staatsolie andere lokale ondernemers in de gelegenheid stellen om te verdienen.

3.4.4. Bouwmaterialen

Huidige situatie:

- De volgende bouwmaterialen worden onderscheiden: schelpzand, opvulzand, schuurzand, savannezand, scherpzand, grind, lateriet, steenslag en natuursteen.
- De bouwmaterialen sector is niet in voldoende mate ontwikkeld, de transitie van grondstoffenproducent naar industriële verwerking stagneert.
- Naast de economische voordelen van de winning van bouwmaterialen brengt het een aantal gezondheidsrisico met zich mee, zoals onder andere, verstoring van de waterhuishouding en de vorming van waterreservoir die broedplaatsen vormen voor bacillen die drager zijn van infectieziekten.

Actiepunten:

- Voor de ontwikkeling van deze sector zal de Geologische Mijnbouwkundige Dienst (GMD) optimaal uitgerust moeten worden met logistieke faciliteiten en apparatuur om de ontginning en de winning duurzaam te begeleiden. Onderzoek naar de lokale productie van bouw materiaal is cruciaal.

- Werkplan maken om de beschikbare Hydro geologische structuren te volgen om de grondwaterstand en de grondwaterstromingen niet te verstoren.
- Plannen en acties zijn noodzakelijk voor effectieve controle op de activiteiten van de concessiehouders van bouwmaterialen.
- Middels wet en regelgeving de grote illegaliteit in de sector aanpakken.
- Controle uitvoeren op het transport van bouwmaterialen.
- De productie van tegels uit natuursteen zal worden aangemoedigd en de waste die vrijkomt verwerken tot steenslag.
- Bij concessieaanvragen voor bouwmaterialen inspraak verlenen aan plaatselijke bewoners in rurale gebieden.

3.4.5. Overige delfstoffen

Van de reeds ontdekte delfstoffen is slechts een klein deel in productie. De winning van metaal-ertsen, zoals nikkel, chroom, koper, ijzer, mangaan, tantalium, zirkoon en titaan zullen naast de traditionele mijnbouwactiviteiten worden gestimuleerd.

Ook het onderzoek naar mogelijkheden en de winning van niet-metalen delfstoffen, zoals diamant, paraklei en kaolien zullen bevorderd worden. De exploitatie van kaolien in de uitgemijnde bauxietmijnen zal worden bevorderd. Bij de winning van niet-metalen delfstoffen zal expertise van het buitenland worden ingeroepen. De GMD heeft een belangrijke rol te spelen op het gebied van wetgeving, regulering en onderzoek.

3.5. Water

Huidige situatie:

- Mensen zijn geneigd om het hydrologisch systeem te veranderen om meer voordelen te halen uit water. Deze veranderingen kunnen leiden tot ziekten, druk op ecosystemen, bodemerosie en verlies van habitat en biodiversiteit.
- Niet alle mensen hebben toegang tot veilig drinkwater
- De kleinschalige goudwinning is een grote vervuiler van zoetwaterbronnen.
- Afvalwater is een groot probleem in Suriname, door het ontbreken van faciliteiten voor de verwerking van afvalwater.
- Water gebruik voor koeling en irrigatie brengt oplosbare zouten, chemicaliën, bodem deeltjes en biologisch afval met zich mee, die de kwaliteit van het waterlichaam kunnen verslechteren.
- Afvalwater wordt doorgaans afgevoerd in rivieren, meren, vijvers zonder enige of met minimale verwerking.

Actiepunten:

- Landelijk onderzoek doen naar onze winbare waterbronnen en deze duurzaam beheren.
- Beschermen van deze waterbronnen met wet en regelgeving.
- Goed en gezond drinkwater toegankelijk maken voor eenieder.
- Het ontwikkelen van efficiënte en effectieve beheersstructuren ten aanzien van de drinkwatervoorziening op nationaal, regionaal en lokaal niveau.

- Het ontwikkelen en implementeren van drinkwater voorzieningsprojecten in achterstandswijken, districten en binnenland met inbegrip van sanitaire voorzieningen.
- Het verheffen van Goed en gezond drinkwater voor Suriname.

3.6. Toerisme

Huidige situatie:

- De toerisme sector wordt geplaagd door enkele grote problemen zoals gevoeligheid voor economische schokken binnen de markt, inadequate beleid en planning en institutionele mechanisme die een strategische balans moet brengen tussen economische groei, menselijke en sociale ontwikkeling en bescherming van het natuurlijk milieu, cultuur en het erfgoed van lokale gemeenschappen.
- Het binnenland van Suriname is vooral aantrekkelijk (ego-toerisme) voor reizigers; het ontbreken van gecertificeerde accommodatie en andere vestigingen en infrastructuur zijn essentieel.

Actiepunten:

- Instellen toerismewet voor regelgeving en ordening van de toerismesector.
- Instellen van een Toerisme Autoriteit: instellen van de toerisme wet is een voorloper van de instelling van de Toerisme Autoriteit Suriname.
- Suriname zal “inbound toerisme” moeten doen met de volgende toerismeproducten t.w. cultuurtoerisme, heritage, culinair-en ecotoerisme.
- De STS moet een exit survey doen ter vaststelling van de toerisme inkomsten
- Het stimuleren van ondernemerschap onder jongeren, een gunstig investeringsklimaat scheppen en fondsvorming.
- Awareness building onder de schooljeugd bevorderen.
- Bewerkstelligen van een schoon en leefbaar milieu.
- Het baggeren van de Suriname rivier ter stimulering van cruisetoeerisme.
- Het ontsluiten van het binnenland door goede infrastructuur.
- Suriname moet zichzelf op gestructureerde wijze gaan “branden” door goede marketing-strategieën te ontwikkelen waardoor zij meer bekendheid kan genieten op zowel nationaal als internationaal niveau.
- Verdere professionalisering van de STS-website, waarbij toeristische attracties worden gepromoot.
- Het betaalbaar maken van binnenlands toerisme in Suriname.
- Stimuleren van de gemeenschap tot voedselproductie ten behoeve van de toeristische oorden.

3.7. Huisnijverheid en handicraft

Huidige situatie:

- Het ondernemerschap in Suriname kent vele barrières, bureaucratie, weinig ondersteuning, ongelijke behandeling van ondernemers en een belastingsysteem welke veel angst opwekt bij ondernemers.
- Het ondernemerschap, vooral klein en middelgroot ondernemerschap geniet niet de nodige prioriteit in ons land en ontbreekt adequate stimulans.

Actiepunten:

- Verder creëren van soepelere voorwaarden voor kleine ondernemers m.a.w. er kan een resolverend fonds gecreëerd worden voor ondernemers, in welke branche dan ook. Het beschikbaar stellen van betaalbare consultancy diensten om deze groep voor, tijdens en na een lening te begeleiden en te stimuleren.
- Belasting voorlichting geven via de media en middels workshops voor ondernemers, waardoor zij ook bereid zullen zijn belasting te betalen.
- Het creëren van mogelijkheden voor deze groep voor deelname aan binnen- en buitenlandse beurzen voor kennis uitbreiding.
- Het in kaart brengen van deze groep ondernemers is zeer belangrijk. De ondernemers hebben elk hun unieke creativiteit en kunnen kennis uitwisselen die kan leiden tot kwaliteitsverbetering en betere dienstverlening aan kopers.
- Het organiseren van ontmoetingsmomenten voor de crafters, vooral om elkaar te ontmoeten en samen werken is een zeer belangrijke zaak. Dit om:
 - Bij te dragen aan grotere awareness en zelfvertrouwen van de handicrafter als individu maar ook voor de sector
 - Saamhorigheid onder crafters te creëren door bundeling van handicrafters van verschillende districten.
- Een permanente en ook aantrekkelijke plek voor crafters in de binnenstad is een must. De kraampjes moeten vooraf gebouwd worden en de nodige voorzieningen moeten getroffen worden.
- Braderie organiseren voor de crafters- en nijverheidssector, steeds in een ander district.
- Het ondersteunen van de ondernemers in het binnenland met gesubsidieerd transport te water, zodat zij ook hun producten kunnen afzetten.
- Opzetten van agro-schops over het heel land waar men terecht kan voor landbouw informatie zoals over voedselveiligheid en het gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- Het organiseren van trainingen/ seminars over onder andere:
 - Aanvraag en verlenging van vergunningen.
 - Rechten en plichten van de ondernemer.
 - Productie en productiemethoden.
 - Exportmogelijkheden en de voorwaarden welke horen bij de verschillende export-producten.
 - Bewustwordingsproces van Suriname 's toetreding tot CARICOM.
 - De voordelen en nadelen bij een economische samenwerking
 - De verschillende belastingsystemen.

HOOFDSTUK 4

INFRASTRUCTUUR

4.1. Algemeen

Infrastructuur is het geheel van noodzakelijke voorzieningen om twee of meer geografische punten met elkaar te verbinden, maar ook om deze voorzieningen duurzaam te onderhouden. Onder die verbindingen kun je rekenen alle wegen, waterwegen, vliegvelden, havens, telefoon, telex, internet, e-mail, huisvesting en de ruimtelijke ordening van deze voorzieningen. ABOP maakt zich sterk om deze voorzieningen functioneel en landelijk bereikbaar te maken voor eenieder.

4.2. Wegen en bruggen

Huidige situatie:

- Er zijn veel wegen die verbreding behoeven rekening houdend met voetgangers en langzaam verkeer.
- Vrijwel de meest geasfalteerde wegen vertonen mankementen.
- Vele wegen zijn niet berekend voor de huidige verkeersomvang.
- Wegen met onvoldoende wegmeubilair en markering.
- Onvoldoende onderhoud van wegen en bermen.
- Slechte verkeerscirculatie vanwege onvoldoende verbindingswegen.
- Slechte weg, water en luchtverbinding met het achterland.

Actiepunten:

- Een wegenbouw- en onderhoudsplan ontwikkelen voor Suriname.
- Bij de aanleg van wegen dient rekening te worden gehouden met de ruimtelijke ordening.
- Duidelijke standaarden vaststellen voor wegmeubilair.
- Draagvermogen van wegen en bruggen verhogen naar acceptabele proporties.
- Optimaliseren van de verkeerscirculatie door verbindingswegen aan te leggen.
- Ontsluiting van het achterland middels een wegennet, (auto en spoorweg).
- Aanpassen van vliegtarieven naar het achterland.
- Rehabilitatie wegontsluiting Moengo - Patamacca - Brokopondo.

4.3. Havens

Huidige situatie:

- Verouderde scheepvaartwetgeving.
- Ontbreken van een havenwet.
- Geen adequate accommodatie voor cruiseschepen.
- Ondiepe vaargeul van de Suriname en de Nickerie rivier.
- Nauwelijks transport te water.

Actiepunten:

- Herziening van de verouderde scheepvaartwetgeving.
- Opstellen van een havenwet voor regelgeving en ordening van de havensector.
- Baggeren van de vaargeul van de Suriname en de Nickerie rivier.
- Aanleggen van een Cruise Terminal.
- Het stimuleren van watertransport.
- Stimuleren van havenwezen middels beleid voor het beter accommoderen van economische ontwikkeling.

3.4. Transport

4.4.1. Wegtransport

Huidige situatie:

- Verouderde autobusdienstwet (1933).
- Constante (Dagelijkse) filevorming tijdens spitsuren.
- Slechte (Onverantwoordelijk) rijgedrag van verkeerdeelnemers
- Onbetrouwbare aankomst- en vertrektijden van staatsbussen.
- Ontbreken van een taxiwet.
- Geen of verwaarlozing spoorwegtransport.

Actiepunten:

- Herziening van de autobusdienstwet van 1933.
- Institutionele versterking van het Nationaal Vervoer Bedrijf Suriname (NVB).
- Verbetering van de kwaliteit van het personenvervoer.
- Het aanleggen van een busterminal buiten het centrum van de stad.
- Het inrichten van speciale banen op hoofdwegen voor bussen, ambulances, etc.
- Instellen van een taxiwet.
- Heractiveren van en rehabiliteren van het spoorwegtransport naar het achterland.
- Instellen van een transportautoriteit.

4.4.2 Watertransport

Huidige situatie:

- Nauwelijks transport te water.
- Beperkte aanmeerfaciliteiten met name in de districten.
- Slecht onderhoud van waterwegen.
- Verouderde Wetgeving.
- Stopzetting van de dienstverlening van Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS).

Actiepunten:

- Het stimuleren van vrachtttransport te water.
- Bij wet instellen van regelgeving met betrekking tot transport op de waterwegen.
- Beter onderhoud van de binnenlandse wateren zoals kanalen en sloten.
- Zorgen voor adequate aanmeerfaciliteiten (vooral in het binnenland).
- Infrastructurele ordening van het watertransport.
- Her activering van de diensten van de Scheepsvaart Maatschappij Suriname.
- Rehabiliteren van de veerverbinding Paramaribo-Meerzorg.
- Herstructureren van de veerdienst Albina - Frans-Guyana.

4.4.3. Luchthavens

Huidige situatie:

- Verouderde wetgeving.
- Het masterplan voor de rehabilitatie van airstrips in het binnenland en aanleg van strategische airstrips is nog niet ten uitvoer gebracht.
- Onvoldoende invulling geven aan het nationale veiligheidsplan voor de burgerluchtvaart.

Actiepunten:

- Uitvoering van het project “hub en routenetontwikkeling JAP luchthaven”.
- Herziening van luchtvaartwet.
- Uitvoeren van het masterplan voor de rehabilitatie van airstrips in het binnenland en aanleg van strategische airstrips conform internationale standaarden.
- Invulling en uitvoering geven aan het nationale veiligheidsplan voor de burgerluchtvaart.
- Het vliegveld te Nickerie maken tot een regionale hub.

4.5. Beheersing waterhuishouding

Huidige situatie:

- Wateroverlast.
- Niet voldoende water voor de bevoeiing van landbouwgronden.
- Onvoldoende voorziening voor een tijdige ontwatering bij zware regens.
- Slecht onderhoud van kunstwerken (sluizen, dammen, etc.).

Actiepunten:

- Bestaande afwatering systemen in kaart brengen.
- Ordeningsplan voor de waterhuishouding per gebied.
- Landelijk instellen van waterbeheer schappen.
- Rehabilitatie en onderhoud van kunstwerken (sluizen, dammen, etc.).

4.6. Ruimtelijk ordening en Volkshuisvesting

4.6.1 Ruimtelijk ordening

Huidige situatie:

- Geen naleving van het ruimtelijke ordeningsplan voor bij woningbouwprojecten.
- Geen toepassing van de wetgeving op de bestemmingplannen bij gronduitgifte voor o.a. landbouw, bosbouw, mijnbouw, etc.
- Slechte en selectieve toepassing van de wetgeving bij oneigenlijk gebruik van de gronden.
- Ontbreken van regelgeving met betrekking tot de grondenrechten van de in stamverband wonende Marrons en Inheemsens.
- De uitgifte van concessies dwars door het woon- en leefgebied van Marrons en Inheemsens

Actiepunten:

- Herziening van wet en regelgeving bij de gronduitgifte in Suriname onder andere dat de burger gehouden is aan de bestemming van de grond.
- Gronden voor Onmiddellijke erkenning van de rechten van Marrons en Inheemsens op de gronden die zij bewonen.
- Bouwpercelen uitgegeven voor de woningbouw mogen niet worden doorverkocht.
- Geen uitgifte meer van concessies in woon- en leefgebied van Marrons en Inheemsens.

4.6.2 Volkshuisvesting

De huidige:

- Onvoldoende woningen voor woningzoekende.
- Trage uitvoering van woningbouwprojecten.
- Weinig toegang tot grond en financiële middelen voor de woningbouw t.b.v. sociaal zwakkeren.
- Tekort aan goede en goedkope woningen in leefgemeenschappen van Marrons en Inheemsens.

Actiepunten:

- Verscherpen van de controle op de naleving van de wetgeving m.b.t. gronduitgifte.
- Mega woningbouwprojecten uitvoeren met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen zoals jonge gezinnen en alleenstaande vrouwen.
- Voldoende gronden reserveren voor de woningbouw.
- Toegankelijk maken van financiële middelen voor woningbouw in Suriname.
- Vaststellen van richtprijzen voor de aan- en verkoop van bouwpercelen en woningen.
- Betrokkenheid van het traditionele gezag bij gronduitgifte in hun woongebied.

- Vergroten van de samenwerkingsverbanden met bouw coöperaties ter bevordering van de bouwefficiëntie en toelevering van voldoende woningen.
- Vaststellen van richtprijzen voor huurwoningen in Surinaamse Dollar (SRD).
- Mega woningbouwprojecten uitvoeren met bijzondere aandacht voor de districten, ook in leefgemeenschappen van Marrons en Inheemsens.
- Experimenteren met zeecontainer woningen voor de tijdelijke opvang van het woningtekort.

4.7. Nutsvoorziening

Huidige situatie:

- Op diverse plaatsen en vooral bij nieuwe projecten is er geen/adequate aansluiting op het waterleiding- en elektriciteitsnet.
- Bij aansluiting van watervoorziening en elektriciteit bestaan er lange wachttijden.
- Onzekerheid van de continuïteit van nutsvoorziening.
- Ontbreken van onderzoek naar alternatieve energiebronnen.

Actiepunten:

- Alle huishoudens adequaat voorzien van energie en veilig drinkwater.
- Water en energievoorziening moeten onder supervisie staan van de overheid.
- De gemeenschappen moeten in staat gesteld worden om zelfvoorzienend te zijn; decentralisatie van beheer en bestuur van de water en energievoorziening in Suriname.
- Verscherpen van toezicht op de controle van activiteiten o.a. op het gebied van mijnbouw en landbouw, ter voorkoming van contaminatie van waterbronnen.
- Onderzoek naar en stimuleren van alternatieve energiebronnen (bio-energie en windmolens en witte steenkool).

4.8. Telecommunicatiesector

4.8.1. ICT

Huidige situatie:

- Er is geen adequaat centraal overheidsinformatiesysteem.
- De informatie-uitwisseling tussen ministeries, departementen en andere overheidsorganisaties is niet optimaal.
- Verschillende informatiesystemen worden geïnstalleerd binnen eenzelfde overheidsapparaat.
- Geen standaarden voor de gebruikte informatiesystemen.
- Slechte beveiliging van databestanden.
- Internet nog te duur voor grote delen van de huishoudens.

Actiepunten:

- Versterken van het ICT-orgaan van de overheid en opzetten/ implementatie van het centrale overheidsinformatiesysteem (One Stop Window).
- Ten uitvoer leggen van de conceptwet Telecommunicatievoorziening.
- Werken aan een betere beveiliging van bestaande databestanden.
- Betaalbaar Internet voor alle Surinamers.
- ICT-park opzetten voor het stimuleren van de ontwikkeling van de informatie- en communicatietechnologie/ industrie.

4.8.2. Telecommunicatie

Huidige situatie:

- Oneigenlijke concurrentie door beheer van bestuurlijke functie door een Telecommunicatie provider (Telesur).
- Overlopende frequentie in de grensgebieden.
- Onvoldoende uitvoeringcapaciteit bij de TAS.

Actiepunten:

- Stimuleren van kleine ondernemers.
- Finaliseren van lopende beleidsstukken (nummerplan, frequentieplan, wet en regelgeving).
- Capaciteit versterking van de TAS voor de implementatie van de wet elektronische communicatie.
- Domeinnamen registratie onder de boezen van TAS.
- Internationaal overleg met buurlanden inzake spectrum coördinatie (border coördinator).
- IXP in Suriname implementeren voor een makkelijker, goedkoper en sneller internetverkeer voor Surinamer.

HOOFDSTUK 5

GEZONDHEIDSZORG

5.1. Algemeen

Gezondheid is een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken (WHO 1948).

Volksgezondheid is enerzijds de gezondheidstoestand van de bevolking en anderzijds het geheel aan activiteiten ter bevordering van de gezondheid van de bevolking.

Gezondheidszorg is het geheel van voorzieningen en maatregelen om zieken te genezen, ziek worden te voorkomen en gezondheid op peil te houden.

Het bevorderen van de zorg is gebaseerd op de volgende begrippen, namelijk: promotie. Preventie en curatie. ABOP ziet deze zorg als staatszorg en dient toegankelijk te zijn voor eenieder, ongeacht inkomen, ras, geslacht of religie.

ABOP kiest onverkort ervoor dat:

1. De zorg dicht bij de bevolking wordt gebracht, ongeacht de geografische ligging van de leefgemeenschappen.
2. De zorg kwalitatief goed moet zijn.
3. De kosten van de zorg eerlijk verdeeld moeten worden
4. Chronische zieken en de zorg voor mensen met een beperking is aanhoudende zorg van de Staat (het ministerie SOZAVO) en dient buiten dat reguliere zorgpakket te worden gehouden.
5. Bijzonder aandacht wordt besteed aan moeder- en kindzorg.
6. Bijzonder aandacht wordt besteed aan de (geriatrische) zorg van senioren burgers.

5.2. Gezondheidszorgbeleid

Huidige situatie:

- Verslechterde relatie tussen het Ministerie en stakeholders.
- Geen structurele wetenschappelijk onderzoek in de gezondheidszorg.
- Geen ordening in de particuliere gezondheidsdienstverlening.
- Zwakke eerste lijnzorg waardoor de druk op de tweede lijnzorg komt te liggen.
- De ziekenhuizen moeten overleven met subsidies, de tarieven liggen beneden de kostprijs.
- Beperkte toegang tot de noodzakelijke medicijnen door de gehanteerde medicijnenklapper.
- Een vertraagde subsidie ter financiering van de medische zorg in het binnenland.
- Geen adequate uitvoering van de Wet Basiszorg Verzekering.

Actiepunten:

- Herstructureren van de zorg en alle stakeholders daarbij betrekken.
- Aan fondsvorming doen om de minderdraagkrachtigen te voorzien van adequate gezondheidszorg.
- Het scheppen van randvoorwaarden volgens WHO-standaarden voor een kwalitatieve gezondheidszorg in alle districten, met name: poliklinieken, apotheken, preventie zorg waaronder Diabetre, One Stop Shop enz.
- Ordenen van de particuliere gezondheidsdienstverlening, door middel van wet en regelgeving.
- Chronische aandoeningen ter sprake brengen middels educatieve praat, voorlichtingsprogramma's.
- Continue of regelmatig meten en registreren van gezondheidsgegevens.
- Continue wetenschappelijk onderzoek binnen de publieke gezondheidszorg.
- Verruiming van de medische klapper.
- Uitvoering van het oorspronkelijke plan van de Wet Basiszorg Verzekering.
- Heroriëntatie op en optimaliseren en versterken van verwaarloosde ziekenhuisfaciliteiten in de bestaande ziekenhuislocaties Djumu, Stoelmanseiland, Brownsweg, Langatabiki en Albina.
- Complete en een totale heroriëntatie op de medische zorg in de woongebieden van Marrons en Inheemsen, onder andere:
 - In de voorziening van de kwaliteitsverbetering op de verschillende medische centra's (A en B-faciliteiten) te Diitabiki, Laduani, Debikè, Brokopondo en Apoera en van de hulppoliklinieken in andere leefgebieden.
 - Bijzondere medische voorziening ten behoeve van de woon-, - en leefgemeenschappen van Godo-holo, Gujaba en Wanhatti.
- Continue opleiding en training van het medisch personeel in het ontdekken en bestrijden van ziekten.
- Verhogen en verbeteren van de preventie.

HOOFDSTUK 6

ARBEID EN SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

6.1. Algemeen

Onder arbeid verstaan we alle lichamelijke en geestelijke inspanning van mensen om in het arbeidsproces te worden ingezet, gericht op het verdienen van een inkomen.

Sociaal maatschappelijke welzijn is de wijze waarop mensen met elkaar omgaan ter bevordering van een menswaardig bestaan in een menswaardige samenleving.

Het beleid van de ABOP zal zich in de komende perioden richten op het gezin, als bijzondere belangrijk deel van de menselijke werkelijkheid, de kleinste sociale eenheid, waar leven begint en waar vorm en inhoud wordt gegeven aan het leven.

Het centrale doel is bestrijding van kansarmoede van het gezin en het bevorderen van een menswaardig bestaan vooral in de eigen leefgemeenschap: huisvesting, onderwijs, medische zorg, sociale- en gezinszorg, kinderen, gehandicapten en bejaarden opvang, werkgelegenheid, nutsvoorzieningen (schoon drinkwater en elektriciteit) en leefloon (bestaansminimum).

6.2. Arbeid en sociaal- maatschappelijk welzijnsbeleid

Huidige situatie:

Suriname heeft te kampen met tal van maatschappelijke actiepunten en problemen o.a.:

- Grond en huisvesting voor iedere Suriname.
- Werkgelegenheid.
- Bejaardenzorg (voorziening).
- Gehandicaptenzorg (voorziening).
- Thuiszorg.
- Zorgvervoer.
- Sociale- en gezinszorg.
- Acute noodsituaties (bijstand bieden in noodsituaties/brand, ziekte en overlijden).
- Jeugdcriminaliteit.
- Suïcidepogingen.
- Het ontberen van een leefloon (bestaansminimum).
- De uittocht van de woon- en leefgemeenschappen naar stedelijke gebieden.
- De verpaupering van leefgemeenschappen van nazaten van Afrikanen in het kustgebied.

Actiepunten:

- Een stuk grond voor iedere Suriname.
- Het zorg dragen voor adequate en betaalbare huisvesting voor elk gezin.
- Het bevorderen van gepaste werkgelegenheid voor elke burger.
- Beleid ontwikkelen om de jeugdcriminaliteit terug te dringen.

- Begeleiden van mensen met een beperking ter ondersteuning bij sociale verplichtingen en noodzakelijke behoeften;
- Het opzetten van een landelijk thuiszorgsysteem voor efficiënte, effectieve en beheersbare zorg en voorzieningen t.b.v. hulpbehoevenden (senioren burgers, mensen met een beperking, chronische zieken en verwaarloosde burgers).
- Het landelijk initiëren en opzetten van opvanginstellingen t.b.v. senioren burgers, mensen met een beperking, chronisch zieken en (verwaarloosde)kinderen.
- Landelijke voorlichting campagne starten ter voorkoming suïcide gevallen.
- Het bestrijden van de kansarmoede vereist dat elke kansarme gezin maandelijks de beschikking heeft over een “Leefloon (bestaansminimum)” dat bij wet is vastgesteld.
- Voldoende zorgvervoer t.b.v. zorgbehoevenden.
- Zorgbijstand bieden in acute noodsituaties zoals: brand, ziekte, overlijden etc.
- Onderzoek naar de oorzaken van de uittocht (de urbanisatie) van de oorspronkelijke woon- en leefgebieden.
- Uitvoeren van programma’s voor het stuiten van de urbanisatie en stimuleren tot terugkeer naar de oorspronkelijke leefgemeenschappen.

HOOFDSTUK 7

ONDERWIJS EN WETENSCHAP

7.1. Algemeen

Onderwijs blijkt een vrij getrouwe afspiegeling te zijn van de geschiedenis en de leertraditie van iedere mensensamenleving. Veel culturen is het gelukt om aspecten van deze leertraditie te integreren in hun onderwijsproces, opdat een verbintenis met de toen heersende normen en (cultuur-) waardesystemen blijft bestaan.

Suriname blijkt echter te zijn geconfronteerd met een onderwijssysteem, waarvan de leertraditie afwijkt van die van de volkeren die hier zijn bijeengebracht, maar ook een slechte aansluiting heeft met de internationale gemeenschap.

Onderwijs is de sleutel voor de ontwikkeling van mens en samenleving. Er zal sprake zijn van goed onderwijs in Suriname wanneer wij binnen ons onderwijs handelen een synthese kunnen vinden tussen de leeractiviteiten in Suriname en die op mondiaal- en internationaalniveau. Goed onderwijs is de basis voor kennis en kunde die kansen creëert voor de toekomst en vooral ook streeft naar gelijkheid van meisjes en jongens en tevens gelijke kansen biedt aan eenieder om vanuit de eigen leefomgeving zijn intellectuele en culturele mogelijkheden te ontplooiën. Dit laatste is ook een van de focusgebieden van UNICEF, omdat dit de sekselijkheid bevordert en tevens bijdraagt aan basisonderwijs voor alle kinderen.

In de beleidsbenadering van ABOP voor onderwijs en wetenschap ligt ten grondslag dat:

- Onderwijs deelsysteem is van de maatschappij van waaruit deel wordt genomen aan de maatschappelijke discussie gericht op de ontwikkeling van land en volk.
- Onderwijs het totaal van maatschappelijke activiteiten is dat zich richt op overdracht van (historische) kennis, inzichten en vaardigheden, dat wordt verzorgd door mensen die daarvan (mede) hun beroep maken.
- Onderwijs de belangrijke speler is in de verruiming van maatschappelijke kansen voor welzijn en welvaart van de mens in de mensenmaatschappij,
- Het onderwijsbeleid dienovereenkomstig dient te zijn gebaseerd op de grondgedachte van het democratische principe van gelijke onderwijskansen en gelijke ontwikkelingskansen voor eenieder.
- Het beleid voor onderwijs gericht dient te zijn op het scheppen van een onderwijssysteem dat ten dienste staat van de nationale ontwikkeling en gelijke kansen biedt aan de Surinamer om vanuit de eigen leefomgeving zijn intellectuele en culturele mogelijkheden te ontplooiën.
- ABOP geen voorstander is van abrupt ingrijpende radicale veranderingsprocessen in het onderwijs, maar dat elke verandering dient te worden ondersteund door een proefondervindelijk experiment.

7.2. Onderwijs en wetenschapsbeleid

Huidige situatie:

- Het Surinaamse onderwijssysteem kenmerkt zich als een achteruitrollend systeem dat sinds enige jaren kampt met kwaliteitsverlaging, drop-out, verslechterende schoolresultaten en doubleren. Het kenmerkt zich bovendien als een onderwijssysteem dat geen gelijke tred houdt met de “wave of change” en de ingrijpende veranderingen in de wereld, die doormiddel van de televisie, in films en video’s en via cellphones, rechtsreeks en ongecontroleerd tot ieders huiskamer doordringen.
- Het Surinaamse onderwijssysteem kenmerkt zich verder als een systeem dat zich weinig betrokken voelt met de opleiding en vorming en de geestelijke ontwikkeling van voornamelijk kinderen in de districten en de rurale leefgemeenschappen. Ten behoeve van de opvang en begeleiding van kinderen met een beperking bestaan in die gebieden geheel geen voorzieningen. Voor de opvang en begeleiding van drop-outs en trage leerlingen bestaat in de rurale woongebieden ook geen mogelijkheid.
- Het Surinaamse onderwijssysteem kenmerkt zich tenslotte als het systeem met de vele en verschillende typen scholen en instituties. Vooral het academisch onderwijs wordt de laatste paar jaren overspoeld met instituties die korte cursussen of hele opleidingen vermenen aan te bieden op gelijkwaardig niveau van de Anton de Kom Universiteit van Suriname.
- Tot voor kort waren alle scholen voor vervolgonderwijs in Paramaribo en omstreken geconcentreerd. Kinderen die vervolgschool wilden volgen waren verplicht naar Paramaribo of het kustgebied te verhuizen. Dit betekent dat naast een te vroege kwalificatie van leerlingen op 12-jarige leeftijd, dit onderwijssysteem mede de urbanisatie naar het kustgebied helpt versnellen.
- Het kleuteronderwijs moet voor alle kinderen de poort zijn naar de wereld van de school en de maatschappij. In vele democratieën staat de kleuterschool in het verlengde van de gezinsopvoeding en wordt dat onderwijs afgestemd op de leerervaringen en de opvoeding thuis. In Suriname bestaat echter niet voor alle kinderen de mogelijkheid om kleuteronderwijs te kunnen volgen. De oorzaak daartoe wordt gezocht in:
 - Het ontbreken van, in bijzondere mate de flexibiliteit die is vereist bij de opzet en organisatie van de kleuterschool;
 - Het ontbreken van de politieke wil om ook voor de kinderen in de rurale gebieden goede en voldoende onderwijsvoorzieningen te brengen;
 - Het ontbreken van een wet die zowel het kleuteronderwijs als het volgen van kleuteronderwijs verplicht stelt.

Actiepunten:

- Aanpassen van het onderwijs aan internationale standaarden.
- Uitvoeren van het experiment tot “verruiming van de schooltijden” op het basisonderwijs (van 22 ½ uren naar 28 ½ uren per week).
- Terugbrengen van het aantal GLO-leerlingen naar maximaal 24 leerlingen per klas.
- Voldoende faciliteiten voor lichamelijke vorming op alle scholen. Het klassengemiddelde was 32.
- Landelijk optrekken van het onderwijspeil naar aanvaardbare standaarden
- Herintroduceren van het IOPA-denken voor de ontwikkeling van onderwijs en samenleving in de rurale leefgebieden en zo nodig implementatie van een aangepaste onderwijsstructuur voor de rurale gebieden.
- Gestructureerde aanpak en herintroduceren van de avondopleidingsscholen (deeltijdstudie) van leerkrachten voor het Kleuter, en het Gewoon Lager Onderwijs.
- De productie van gerichte programma’s voor de her- en bijscholing van leerkrachten t.b.v. het Kleuter -, en het GLO.
- Concrete stappen nemen ter realisering van een onderwijssysteem op funderend onderwijsniveau voor eenieder en vervolg technisch en natuur technisch onderwijs op ten minste lbo-niveau in gebieden de grootste concentratie of in gebieden die daarvoor het beste in aanmerking komen.
- Inherent aan het voorgaande. Het voorzien in opvang en begeleidingsfaciliteiten (internaten) ten behoeve van studenten.
- Het zich beijveren voor fysieke en inhoudelijke verbetering van het onderwijs, praktisch en theoretisch en een strikte toepassing van de leerplichtwet.
- Concrete stappen nemen ter verbetering van het communicatienetwerk (tv, radio, krant, telefoon, Internet, etc.) en verhoging van het bewustzijn doormiddel van een netwerk van sociaal en moreel overredend onderwijs en functionele alfabetisatie.
- Ondersteuning van de vorming van nieuwe, bewuste categorie leerkrachten voor het onderwijs in de rurale gebieden en stimuleren van de invoering van belastingvrijdom ten behoeve van leerkrachten die voor tenminste vijf achtereenvolgende schooljaren onderwijs in rurale gebieden wensen te verzorgen.
- Ondersteunen van het idee van verzelfstandiging van scholen in de rurale gebieden naar de principes van “Relatieve Autonome Scholen”.
- Ordening brengen in de wildgroei van opleidingsscholen en instituties die op het niveau van de Anton de Kom Universiteit van Suriname menen te opereren.
- Geleidelijk implementeren van gratis onderwijs vanaf het Kleuter tot VOJ-niveau.
- Beurzen ter beschikking voor studenten op hbo en universitair niveau gericht op hun inzetbaarheid ten einde op duurzame wijze sociale-, economische- en infrastructurele actiepunten in deze maatschappij aan te pakken en op te lossen.
- Lesmethoden aanpassen aan de hedendaagse technologie en methodiek.

- Voorziening van Computeronderwijs op onze scholen vanaf het GLO-niveau.
- Introductie en geleidelijk verzwaren van het onderwijsleerpakket in de hoogste klassen (klassen 5 en 6) van de GLO-scholen met het vak Engels.
- Onderzoek naar mogelijkheden voor de implementatie van Middelbaar Onderwijs in alle districten (in scholengemeenschappen) te brengen.
- Speciale mogelijkheden creëren voor de mens met een beperking om onderwijs en recreatie te kunnen genieten.
- Opvang en begeleiding van kinderen na de reguliere schooltijd.
- Waar nodig opzetten van een landbouwschool in de rurale gebieden.
- Herintroduceren van deeltijdstudie mogelijkheden (avondopleidingen) op de Anton de Kom Universiteit van Suriname.

7.3. Media

Het mediabeleid dient ter waarborging van het recht op een vrije meningsuiting, met inachtneming van moreel ethische overwegingen en wettelijke bepalingen. ABOP zal zich sterk inzetten voor het verbeteren van het mediabeleid.

Actiepunten:

- Om zowel het beroep van journalist en de rechten van de lezer/kijker/ luisteraar te beschermen, zullen beroepskwalificaties voor de journalist worden geformuleerd en in wettelijk kader worden geplaatst.
- De ABOP zal ter mitigeren van negatieve invloeden in samenwerking met (particuliere) mediabedrijven maatregelen treffen, door de invoering van een reclame- en ethische gedragscode.
- Mede gelet op de toenemende instroom van buitenlandse mediabedrijven als gevolg van de liberalisatie en aansluiting bij de Caribbean Single Market en andere toekomstige regionale samenwerkingsverbanden, zal op korte termijn de internationale ethische code voor Suriname worden geëffectueerd.
- Initiëren van mediatrainingen ter verbetering van de journalistieke kwaliteit i.s.m. de Vereniging van Journalisten en het Ministerie van OWT&C. Verder erop toezien dat zendgemachtigden meer zendtijd reserveren voor eigen producties.

HOOFDSTUK 8

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

8.1. Algemeen

Het Ministerie Sport- en Jeugdzaken staat garant voor het ontwikkelen, implementeren en coördineren van het sport- en jeugdbeleid ter bevordering van welvaart en welzijn van de Surinaamse samenleving. Het ministerie van Sport- en Jeugdzaken draagt de zorg voor:

- Een gecoördineerd en planmatig sport- en jeugdbeleid van de jeugd buiten schoolverband voor zover deze zorg niet uitdrukkelijk aan enig ander ministerie is opgedragen. Deze aanpak vereist dus samenwerking tussen alle overheidsdiensten.
- Bevordert de totstandkoming, de instandhouding en de inrichting van onder meer accommodaties nodig voor de uitvoering van het beleid.
- Het beleid ten aanzien van het opleiden via leidinggevend kader voor de sport en het jeugdwerk.
- De regeling van subsidies ter bevordering van de sport en het jeugdwerk.

Sport is een instrument dat bijdraagt aan sociale cohesie, dat mensen leert individuele en groepsprestaties te leveren. Sport levert verder een substantiële bijdrage aan het welzijn van de burger. Dit laatste is vooral van eminent belang voor deelname aan het onderwijs - en productieproces.

Cultuur wordt beschouwd als het complexe geheel van geestelijke, materiële, intellectuele en emotionele eigenschappen die een samenleving of sociale groep kenmerken. Cultuur in deze zin verwijst naar alles wat door de samenleving is en wordt voortgebracht. Het cultuurbeleid zal dan ook primair gericht zijn op het vergroten van mogelijkheden voor alle burgers om vanuit de eigen culturele achtergrond vrijelijk deel te kunnen nemen aan de cultuur die karakteristiek is voor Suriname.

Recreatie is vrijetijdsbesteding die ontspanning als doel heeft. In de beleidsbenadering kiest ABOP voor nuttige vrijetijdsbesteding, omdat het leermoment altijd aanwezig is.

In de beleidsbenadering over cultuur, sport en recreatie neemt de ABOP een voorwaardenschepende positie in. Dit betekent dat de ABOP ervoor kiest de nodige voorzieningen te treffen, zodat deze beleidsgebieden tot optimale wasdom kunnen komen.

8.2. Jeugdbeleid

Huidige situatie:

- Het jeugdbeleid is gericht op Paramaribo en enkele randdistricten.
- Sportfaciliteiten in de districten laten te wensen over en of ontbreken. Het beperkt zich niet alleen tot de accommodaties, maar ook tot de sportinstructeur of leraren.
- Het jeugdbeleid is gecentraliseerd en wel in Paramaribo. Het binnenland wordt hierbij stiefmoederlijk behandeld.
- Kinderarbeid neemt een structureel karakter aan, ook in de districten.
- Er is geen duidelijke oplossing voor het hangjongeren vraagstuk.
- Vroege schoolverlaters moeten een tweede kans krijgen, vooral die van de districten.
- De wijken (de zogenaamde volksbuurten) die rijk zijn aan jongeren ontberen vaak recreatie- en ontspanningsmogelijkheden evenals studieruimten dicht bij huis.

Actiepunten:

- Het jeugdbeleid zo veel mogelijk decentraliseren met de ondersteuning van het ministerie die op haar beurt in alle districten een dependance gaat opzetten.
- Sportfaciliteiten, accommodaties, sportscholen etc. in alle districten opzetten.
- Speciaal voor de jeugd initiëren van train de trainers programma's voor sportinstructeurs, geïnteresseerden en belangstellenden in alle districten.
- Kinderarbeid indammen door het initiëren van speciale programma's voor de ouders en kinderen om ze uit de vicieuze cirkel van armoede te halen en sport als alternatief aanbieden voor de jeugd.
- Oplossingen aandragen om het hangjongeren problematiek op te lossen.
- Mogelijkheden scheppen voor de vroege schoolverlaters zoals avondscholen en andere instanties waar ze een vak kunnen leren.
- Elke buurt voorzien van een buurtcentra met mogelijkheden voor een bibliotheek, studiezaal met ICT-voorzieningen.

8.3. Sportbeleid

Actiepunten:

- Het opzetten en inrichten van sportcentra in de verschillende woonwijken en dorpsgemeenschappen met het doel topsporters te identificeren en te ontwikkelen.
- Institutionaliseren van sport en spel op school en in buurten.
- Enkele takken van sport professionaliseren d.m.v. een pilot (voetbal, basketbal, tafeltennis, zwemmen en atletiek).
- Versterking van het Surinaamse Sportfonds (voorheen Staatsolie Sportfonds).
- Lichamelijke vorming als verplichte vak stellen op scholen.
- Bijzondere aandacht schenken aan beweging voor ouderen en mensen met een beperking. De bedoeling is om uiteindelijk tot gezonde burgers te komen.
- Institutionele versterking van het Ministerie van Sport en Jeugdzaken.

- ABOP onderschrijft de gedachte dat aan bijzonder getalenteerde jongeren extra faciliteiten wordt geboden o.a. voor stages in het buitenland, sportbeurzen, financiële ondersteuning, begeleiding ect...
- Topsportbeoefening moet gevoed worden het Surinaamse Sportfonds.
- Een duurzame sport plan en investeren in het opleiden van sport kader is een “must”.
- ABOP is van oordeel dat aan personen van Surinaamse herkomst, die in het buitenland verblijven en topsport beoefenen, indien gewenst de gelegenheid moet worden geboden om onder de Surinaamse vlag die tak van sport te beoefenen.
- Ter bevordering van de topsport in Suriname dienen zowel de sportbonden als de verenigingen financieel en institutioneel te worden versterkt.

8.4. Cultuurbeleid

Actiepunten:

- Het aanmoedigen tot kennisvorming en kennisoverdracht van de fundamentele normen en waarden binnen de eigen cultuurgemeenschap.
- Het scheppen van mogelijkheden voor een versnelde ontwikkeling van cultuur- en kunstproductie.
- De culturele diversiteit die karakteristiek is van de Surinaamse natie blijven koesteren.
- Voorwaarden scheppen voor het behoud van het Surinaams cultureel erfgoed.
- De overheid zal als partner van de cultuursector, de culturele instellingen/verenigingen krachtig moeten stimuleren om zelf aan de uitwisseling met het buitenland vorm en inhoud te geven.

8.5. Recreatiebeleid

Actiepunten:

- Het scheppen van mogelijkheden voor minderdraagkrachtigen om op school als ook in de samenleving te kunnen recreëren.
- Op een effectieve en efficiënte manier ervoor zorgdragen dat elke Surinamer zich bewust wordt van het belang van nuttige vrijetijdsbesteding.
- Ervoor zorgdragen dat voldoende recreatieve mogelijkheden (pretparken, wandelparken, speeltuinen etc.) worden neergezet landelijk, in die gebieden waar die ontbreken.

HOOFDSTUK 9

REGIONALE PLANNING EN ONTWIKKELING

9.1. Algemeen

Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling vervult binnen de beleidsuitvoerende taak van de staat een beheersfunctie en wordt als zodanig gekarakteriseerd als een beheer ministerie. De ABOP is echter van oordeel dat dit Ministerie een belangrijke spits vormt in de ontwikkeling van de regionen en de rurale leef- en woongebieden in Suriname. De ABOP kiest daarom ervoor om het Ministerie van Regionale Ontwikkeling te transformeren naar een ontwikkelingsministerie. En in dat perspectief ook te kiezen voor een wijziging van naam en organisatiestructuur in “Het Ministerie van Regionale Planning & Ontwikkeling”.

Centraal uitgangspunt van het beleid is “de ontwikkeling en ten uitvoer leggen van een beleidskader voor de implementatie van beleidsprogramma’s gericht op de eliminatie van sociale en maatschappelijke ongelijkheid en kans armoede onder de verschillende groepen van mensen binnen de Surinaamse democratie”. Voor wat betreft de organisatiestructuur van dit Ministerie wordt gekozen voor de drie beleidsgebieden, namelijk: Algemeen Bestuur en Decentralisatie, Rurale Ontwikkeling en Agrarische Productie.

De ABOP gaat bij haar ontwikkelingsbenadering ervan uit dat met substantiële investeringen in de regionen, de rurale gebieden in ontwikkeling worden gebracht, waarmee tevens ook een basis wordt gelegd voor constructieve en structurele veranderingen van mens en samenleving en voor de nationale ontwikkeling.

In deze benadering van de ABOP staat centraal, het scheppen van condities voor sociale zekerheden en bestaansgaranties, waarin mensen zichzelf kunnen ontdekken en ontwikkelen, hun denken en attitude kunnen veranderen en om zichzelf en de leefgemeenschap waartoe zij behoren te verheffen boven de vicieuze cirkel van armoede en achterstelling.

De ABOP kiest **het gezin** als uitgangspunt voor de uitvoering van haar beleid. De beleidsweg zal zich concentreren rond de vraag “***Wat heeft dit gezin nodig om zich te kunnen verheffen uit achterstelling en armoede en om aansluiting te kunnen vinden bij ontwikkelingen binnen de Surinaamse democratie en de zich veranderende wereld.***”

Inherent hieraan ligt het ultieme streven de leefsituatie van mens en samenleving in de regionen constructief en structureel te veranderen en te verbeteren en de vorming van comfortabele en sterke zichzelf ontplooiende leefgemeenschappen in de rurale gebieden, die een inspiratiebron zijn van vertrouwen en optimisme en niet langer een pushfactor vormen voor een versnelde urbanisatie.

ABOP staat een hechte en constructieve samenwerking voor met het gezag van de Marrons en de Inheemsen, gebaseerd op wederzijds respect en gericht op de ontwikkeling van de leefbaarheid van de leefgemeenschappen met behoud van de cultuur, de cultuurwaarden en de cultuurtraditie.

9.2. Regionale planning en ontwikkelingsbeleid

Huidige situatie:

- Er is een achterstand door steeds groter wordende verschillen tussen ontwikkeling in stedelijke en rurale gebieden o.a. m.b.t. onderwijs & educatie, medische zorg, sociale & gezinszorg, kinder- en gehandicapten- en bejaardenopvang, werkgelegenheid, nutsvoorzieningen (elektriciteit, schoondrinkwater en sanitaire voorzieningen).
- Afwezigheid van gericht ontwikkelingsbeleid zorgt voor remming van substantiële investeringen en voorzieningen voor rurale gemeenschappen. Verder val zorgt voor (versnelde) urbanisatie.
- Geen duidelijk ontwikkelingsplan voor de jeugd.
- Ontbreken van aansluiting tussen rurale gemeenschappen en stedelijk gebied.
- Beperkte welvaart verhogende kanalen.
- Verhoogde kosten van levensonderhoud in rurale gebieden.

Actiepunten:

Beleid specifiek richten op ontwikkeling van rurale leefgemeenschappen en dat houdt onder andere in:

- Het realiseren van een nieuwe Surinaamse maatschappij gericht op het bestrijden van armoede en ongelijkheid op alle niveaus van het menselijk bestaan.
- De reconstructie van de samenleving om gelijke distributie van welzijn en welvaart en een meer gebalanceerde participatie van mens en samenleving in de eigen maatschappelijke ontwikkeling mogelijk te maken.
- Het initiëren, ontwikkelen en ten uitvoer leggen van gerichte programma's voor bewustwording en mentale bevrijding.
- Substantiële investeringen doen ter versterking van het sociaal maatschappelijk leven en het stimuleren tot constructieve en structurele verandering en verbetering van de leefsituaties.
- De vorming van comfortabele en sterke zichzelf ontplooiende leefgemeenschappen die een inspiratiebron zijn van vertrouwen en optimisme en niet langer een pushfactor vormen voor een versnelde urbanisatie.
- Instellen en het uitwerken van strategieën voor armoedebestrijding en Sustainable Development. Dit zal moeten plaatsvinden binnen een in te stellen: "Institute For Rural Advancement And Development" (afgekort: INFRAAD).

In dit kader dient het ontwikkelingsbeleid te worden afgestemd op de sociale, de maatschappelijke en de economische behoefte van het gezin dat tot doel heeft het versterken van het welzijn van het gezin door het optimaliseren van voorzieningen die de kwaliteit van het bestaan in de rurale gemeenschappen kunnen verbeteren: huisvesting, werkgelegenheid, milieu en hygiëne, veiligheid energie, schoondrinkwater, goede medische zorg

en goed onderwijs en het stimuleren van ondernemerschap (kleinschalige industrie) (ook in coöperatief verband) in o.a. de landbouw, veeteelt en visserij.

De uitvoering van het beleid zal in samenwerking met de betrokken leefgemeenschappen, de private sector, particuliere initiatieven en niet gouvernementele organisaties worden uitgevoerd.

- ABOP zal zich binnen in het kader van INFRAAD beijveren voor de introductie en de instelling van technisch- en natuur technische opleidingen en trainingen, theoretisch en praktisch, op ten minste het lbo-niveau in rurale planning en ontwikkeling. Verder stimuleren tot de instelling van een studie richting Rural Development Transformation op de hogescholen of een leerstoel op de ADEK waarin alle relevante disciplines die te maken hebben met groei en ontwikkeling zullen worden opgenomen.
- Herstructurering van het leven in de rurale gebieden door middel van landhervormingen; regeling van de grondenrechten en de organisatie van de rurale gemeenschappen in dorpsgemeenten (dorpen of conglomeratie van dorpen) etc. (bestemmings- en ontwikkelingsplannen) en het zorgen voor goede infrastructurele voorzieningen (ontsluiten met wegen en ook met spoorwegverbinding).
- Voor wat betreft de organisatiestructuur van dit nieuwe Ministerie wordt gekozen voor beleidsgebieden op het niveau van het algemeen beheer en bestuur, duurzame rurale ontwikkeling en de agrarische productie.

HOODSTUK 10

BUITENLANDSBELEID EN NATIONALE VEILIGHEID

10.1. Algemeen

In het buitenlandsbeleid wordt vorm en inhoud gegeven aan de betrekkingen tussen Suriname en andere soevereine staten. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft daarin haar kerntaak. De verantwoordelijkheid voor het buitenlandbeleid ligt echter in handen van de President van de Republiek Suriname.

Het beleidsproces is gebaseerd op diplomatie, welke dient als instrument bij de voorbereiding en implementatie van het buitenlandsbeleid. Suriname maakt deel uit van de wereldgemeenschap en onderhoudt tot wederzijds voordeel en voor de handhaving van de wereldvrede bilaterale en multilaterale relaties met bevriende naties en internationale organisaties.

ABOP kiest voor het aangaan van bilaterale ontwikkelingsrelatie met andere soevereine staten op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds respect. Verder hecht de partij veel belang aan de Zuid – Zuid samenwerking. Belangrijk is dat het buitenlandsbeleid in dienst moet zijn van de economie (afzet, technologische ontwikkeling en investeringen).

10.2 Buitenlandsbeleid

Huidige situatie:

- Suriname is een gekoloniseerd land dat zich sinds de onafhankelijkheid in 1975 niet volledig heeft kunnen losmaken van de invloeden van dat kolonialisme.
- Suriname is geen internationale economische grootmacht, terwijl het buitenlandsbeleid ook weinig gericht is op bilaterale economische relaties.
- In het buitenlandsbeleid is er weinig sprake van ontwikkelingsdiplomatie.
- Onvoldoende participatie van Suriname in mondiale discussies en besluitvormingsprocessen.
- Het beleid houdt geen gelijke tred met de ingrijpende “wave of change” in de wereld.
- Suriname denkt voor wat betreft de internationale handel kleinschalig.
- Suriname heeft een zwakke politieke en diplomatieke positionering in regionale organisaties.
- Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is zeer gepolitiseerd met alle gevolgen van dien.
- Het buitenlandsbeleid speelt weinig in op de benutting van ontwikkelingsfinanciering en technologische hulpverlening.

Actiepunten:

- Effectief inzetten van het buitenlandsbeleid als instrument voor de ontwikkeling van Suriname.
- Aanstellen van buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeurs of ambassadeur in algemene dienst, waarbij het geloof als voorwaarde gaat gelden.
- Bevordering van de plaatsing van Surinaamse staatsburgers in zichtbare posities bij regionale en internationale organisaties en instituties.
- Verbreden en intensiveren van de samenwerkingsverbanden met herkomstlanden, bevriende naties en overkoepelende wereldorganisaties.
- Het aangaan van nieuwe bilaterale en multilaterale betrekkingen met landen in de regio.
- Het voeren van een transparant buitenlandsbeleid.
- Effectuering van veiligheid garanties voor Surinaamse staats burgers in het buitenland.
- Evaluatie van het algehele visumbeleid en de verdere vereenvoudiging van de procedures rond het visumbeleid.
- Versterken van het opleidingsinstituut voor de opleiding en continue scholing van diplomaten in Suriname.
- Diplomaten bewuster maken van het belang van het aantrekken van buitenlands kapitaal en het initiëren van ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de Surinaamse gemeenschap ten einde duurzame ontwikkeling te bewerkstelligen.
- Duidelijk beleid en standpuntbepaling m.b.t. het territoriaal gebied van Suriname. Oplossen van het grensgeschil met Guyana omtrent het Tigri gebied staat centraal.
- Lobbyen voor studiebeurzen voor Surinaamse staatsburgers in het bijzonder op technologisch- en infrastructureel gebied.
- Versterken van de relatie met Nederland op het gebied van agrarische ontwikkeling op basis van wederzijds respect en waardering.
- De oprichting van een “Instituut voor Strategische Studies”, bemenst door hooggekwalificeerde krachten. Het Instituut zal vorm moeten helpen geven aan het strategisch buitenlands beleid van Suriname.

10.3 Nationale veiligheid

De basis en drijfveer van veiligheid is de bescherming van de mens en have. Uitgaande hiervan, kunnen de condities voor menselijke veiligheid worden gerealiseerd door respect voor de menselijke waardigheid, mensenrechten en fundamentele vrijheden alsook de bevordering van sociale en economische ontwikkeling, sociale gelijkheid en onderwijs en door de bestrijding van armoede, ziektes en honger.

Suriname's (nationale) veiligheid moet worden gezien als een preconditionie voor de realisatie van ontwikkelingsdoelen.

Huidige situatie:

- Aanwezigheid van binnenlandse georganiseerde criminaliteit, z.a. diefstal, berovingen, handel in en smokkel van drugs, illegale wapens en munitie, money laundering en mensenhandel, cybercriminaliteit- inclusief identiteitsdiefstal en fraude.
- Corruptie binnen het overheidsapparaat en bedrijfsleven.
- Huiselijk geweld.

- Trage rechtsgang.
- Milieucriminaliteit.
- International en transnationaal georganiseerde misdaad.
- Safecity project concentreert zich in en rondom Paramaribo.

Actiepunten:

- Binnenlandse georganiseerde criminaliteit krachtig bestrijden door gezamenlijke optreden van politie, Nationaal Leger, Directoraat Nationale Veiligheid en andere veiligheid instanties. Een nationaal veiligheidsplan, waarin alle instanties een duidelijke rol vervullen is essentieel.
- Verder zichtbaar maken van de politie in de gemeenschap en het opvoeren van de voorlichting naar de gemeenschap toe.
- Krachtige bestrijding van corruptie binnen de diverse veiligheid- en inlichtingendiensten en indien nodig zorgen voor reorganisatie en moderniseren.
- Gezamenlijk optreden (overheid en maatschappelijke groepen en instituties) tegen huishoudelijk geweld.
- Meer rechters benoemen om de trage rechtsgang weg te werken.
- Bestrijden van milieucriminaliteit.
- Krachtige bestrijding van transnationaal en internationale georganiseerde misdaad.
- Het safecity project tot een landelijk project maken.

HOOFDSTUK 11

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGs)

11.1 Algemeen

De Sustainable Development Goals (SDG's) staan officieel bekend onder de titel 'Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development'. Deze agenda is in september 2015 gelanceerd door de Verenigde Naties (VN) voor de periode 2016 en 2030 in een proces waar 193 lidstaten bij zijn betrokken. De SDG's bestaan uit 17 "Global Goals" met hierin 169 doelstellingen. 11 van de 17 doelen zijn milieu gerelateerd. De onderwerpen met betrekking tot de SDG's zijn o.a.:

- Het bestrijden van extreme armoede en honger,
- Het waarborgen van mensenrechten,
- Vrede,
- Gelijkheid tussen mannen en vrouwen,
- Het beschermen van het milieu.

In elk land moet de overheid de doelstellingen naar een nationale aanpak vertalen.

11.2 De SDG's

Hieronder de SDG's zoals ze aan de lid landen zijn gepresenteerd.

De ABOP committeert zich aan de SDG's en de ambitie deze in 2030 te behalen. Naast haar ontwikkelingsvisie heeft de ABOP voor de periode 2020 – 2030 het volgende nationale agenda bestaande uit een balans people-planet-profit en een gerichtheid op toekomstige generaties opgesteld, en wel als volgt:

- Verbeteren van de inclusiviteit in de richting van een rechtvaardige samenleving om ervoor te zorgen dat alle Surinamers profiteren van de economische groei, ongeacht geslacht, etniciteit, sociaaleconomische status of geografische ligging;
- Verbeteren van het welzijn voor iedereen om een sociaal geavanceerd Suriname te bevorderen met gezonde individuen en gelukkige huishoudens, die in samenhangende en verenigde gemeenschappen leven,
- Versnellen van de ontwikkeling van het menselijk kapitaal voor een geavanceerde natie om de arbeidsproductiviteit te verbeteren, een beter en hoger geschoolde beroepsbevolking te leveren en een deugdzame cyclus van het creëren van banen, groei en sociale ontwikkeling te creëren;
- Versterken van de infrastructuur ter ondersteuning van de economische expansie om ervoor te zorgen dat alle Surinamers toegang hebben tot basisvoorzieningen;
- Stimuleren van huishoudens in de richting van een middenklasse maatschappij om ervoor te zorgen dat huishoudens in de laagste-inkomensgroep de kansen die de nationale welvaart met zich meebrengt niet missen;
- Nastreven van “groene groei” voor duurzaamheid en veerkracht om ervoor te zorgen dat "groene groei" een manier van leven is en leidt tot een versterkte voedsel-, water- en energiezekerheid, een lagere milieurisico's, en uiteindelijk een beter welzijn en een betere levenskwaliteit;
- Groene groei realiseren om te zorgen voor een evenwicht tussen de ontwikkelingsbehoeften van Suriname en de noodzaak om het milieu en het natuurbos te beschermen en tegelijkertijd ook financiële voordelen hieruit te bewerkstelligen.

Om de vraag te kunnen beantwoorden hoe de ABOP deze (sub)doelen in 2030 gaat halen moet eerst de uitgangspositie worden bepaald. Dat gebeurt op drie manieren en wel gefaseerd:

- Gefaseerd beschrijven en organisatie van het geldende en reeds aangekondigde landelijk c.q. overheidsbeleid,
- Een nulmeting en het gebruik van ter zake dienende nationale en internationale rapporten en expertise.
- Het nationaal implementeren en monitoren van de stand van zaken aan de hand van indicatoren.

Alle nationale milieu instanties en instituten, het bedrijfsleven, de financiële sector, de kenniswereld, het maatschappelijk middenveld en de overheid hebben een rol te spelen om deze ambitieuze nationale agenda te verwezenlijken.

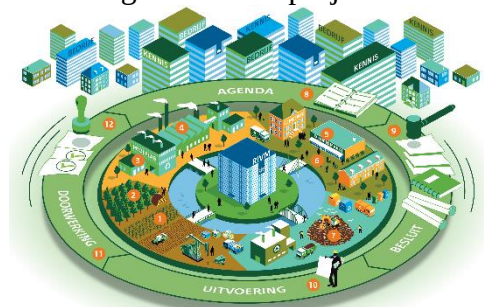
HOOFDSTUK 12

DISTRICT PROGRAMMA'S

12.1. Algemeen

In de periode 2015 – 2025 zal de ABOP bij de beleidsvoering zich vooral richten op een vijftal megaprojecten die landelijk, dus in alle districten zullen worden uitgevoerd. De projecten zullen gericht zijn op:

- Grond en huisvesting voor iedere Surinamer.
- Leefloon voor minderdraagkrachtigen.
- Onderwijs.
- Werkgelegenheid voor vrouwen en jongeren.
- Infrastructurele werken.
- Elektriciteit en watervoorziening.

Naast deze megaprojecten zal de ABOP in het perspectief van de realisatie van comfortabele, sterke zichzelf ontplooiende leefgemeenschappen, structurele programma's in daarvoor in aanmerking komende districten uitvoeren ter verruiming van de leefbaarheid in die leefgemeenschappen. Te dien aard wordt verwezen naar de programma's zoals hieronder per district is verwerkt:

12.2. District gerichte programma's

12.2.1 Nickerie

Het district Nickerie laat een negatief groeicijfer (- 0.1) zien als 2018 bevolkingscijfer wordt vergeleken 2017. Het district heeft een bevolkingsdichtheid van 6.4 personen per km². Door middel van gerichte programma's zal de ontwikkeling van dit district als volgt ter hand worden genomen:

- Duurzame oplossing van de problematiek rond de padie prijs, de koftverbranding en het garanderen van inputs (waaronder kunstmest enz.) voor de rijst sector.
- Verbetering en uitbreiding van de onderwijs mogelijkheden, op het gebied van landbouw-onderwijs en infrastructuur.
- Opwekken van energie door verwerking van rijstkraft. Hiermede kan de ongecontroleerde koftverbranding tot het verleden gaan behoren.
- Creëren van mogelijkheden voor de verdere verwerking van padie tot meer eindproducten. Een padie verwerkingscentrum moet het middelpunt zijn van dit plan.
- Versterken van de handel met Guyana. De rehabilitatie van de Haven van Nickerie kan daarin een belangrijke rol spelen.
- Verbeteren van de infrastructuur in het district (wegen, irrigatiewerken en internationaal vliegveld).
- Uitgifte van gronden voor de verwerkingsindustrie en huisvesting.
- Stimuleren van het toerisme in het district.

12.2.2. Coronie

Het district Coronie is het district met de kleinste bevolking en is gegroeid met 0.8% in 2018 als wordt vergeleken met 2017. De bevolkingsdichtheid of te wel de bevolking per km² is 0.9. Voor wat betreft de ontwikkeling wordt gefocust op:

- Het stimuleren van ondernemerschap onder jongeren en vrouwen, vooral op gebied van de kokosindustrie, de bijenteelt, de huisnijverheid en de handicraft.
- Bevorderen en stimuleren van grootschalige varkensteelt en fruitteelt.
- De rijstteelt nieuw leven inblazen.
- Agrarische opleidingsinstituut opzetten in het district om ontwikkelingskansen te creëren voor de plaatselijke bevolking.
- Optimaliseren van de gezondheidszorg, de onderwijsvoorziening, de sportinfrastructuur, de bejaardenzorg en de huisvesting.

12.2.3. Commewijne

Het district Commewijne heeft een bevolkingsgroei van 2.3% als 2018 vergeleken wordt met 2017. De bevolkingsdichtheid of te wel de bevolking per km² is 13.4. Ter stimulering van de ontwikkeling in dit district zullen de volgende programma's worden uitgevoerd:

- Meerzorg en Tamanredjo maken tot stedelijke gebieden.
- Zorgen voor voldoende en veilig drinkwater.
- Aanpak van de tuinbouw.
- Heropstarten van de teelt en de verwerking van suikerriet.
- Opstarten van het experiment voor de teelt en het verwerken van podosirie.
- Onderzoek naar de haalbaarheid van soyateelt in het district.
- Optimaliseren van de bevolkingsvisserij w.o. stimuleren en uitbreiden van de aquacultuur (garnalen, redsnapper en tilapia)
- Bouwen van een tweede middelbare scholencomplex en een landbouwschool voor het district.
- Sport en recreatiemogelijkheden creëren voor het district (twee sporthallen, een zwembad, een voetbalstadion en andere accommodaties).
- Stimuleren van het toerisme.
- Openbaar vervoer en zorgvervoer bereikbaar maken voor eenieder.
- Verbeteren van de water- en elektriciteitsinfrastructuur.
- Aanpak en oplossen van de vele problemen met grond en grondbeschikkingen.
- Voor de duurzame ontwikkeling van de agrarische sector is verbetering ruimtelijke ordening een vereiste.

12.2.4. Para

Het district Para is met een groei van 2.6% (census 2012) op het district Wanica na het hardst gegroeid. De bevolkingsdichtheid of te wel de bevolking per km² is 4.6. Middels structurele programma's zal de ontwikkeling van het district als volgt ter hand worden genomen:

- Para maken tot het belangrijkste toerisme district van Suriname.
- Zanderij en omgeving verheffen tot een stedelijk gebied.

- De ontsluitingswegen asfalteren.
- Her activering van het treinverkeer (locomotief).
- Paranam en omgeving maken tot een industriestad (industriële verwerking van agrarische producten, houtverwerking en energieopwekking).
- Opzetten van een middelbaar scholencomplex.
- Optimaliseren van de gezondheidszorg, het onderwijs, de sportinfrastructuur en de bejaardenzorg en de huisvesting.

12.2.5. Marowijne

De bevolking van Marowijne is met -0.1% gedaald, wanneer een vergelijking wordt gemaakt 2018 en 2017. De bevolkingsdichtheid of te wel de bevolking per km² is 4.0. Middels structurele programma's zal de ontwikkeling van het district Marowijne worden gestimuleerd:

- Wederopbouw Albina.
- Herinrichten van Moengo en Albina tot stedelijke gebieden ondersteund door een ontwikkelingsplan.
- De ontsluitingsweg Moengo – Langatabetje en Snesi Kondre bestraten en asfalteren.
- De ontsluitingsweg via Carolina naar Commewijne en Marowijne moet gerehabiliteerd worden en verhard.
- Verdere verbetering van de infrastructuur in de directe omgeving van Moengo en Albina (wegennet).
- Opzetten van een middelbaar scholencomplex (NATIN, IMEAO en VWO).
- Rehabilitatie van de steiger en aanmeer faciliteiten voor rivierboten/ korjalen. Dit moet het toerisme en de handel met Frans-Guyana vanuit Albina bevorderen.
- Stimuleren van industriële productie (houtverwerking, palmolie en andere producten).
- Verbetering van de huisvesting, sportaccommodaties, opvang van bejaarden en de gezondheidszorg.
- Het stimuleren van ondernemerschap onder jongeren en vrouwen, vooral op gebied van huisnijverheid en handicraft.
- Instellen van een agrarisch instituut ter stimulering van de agrarische productie in dit district.
- Onderzoek naar mogelijkheid tot genoegdoening t.b.v. burgers die materiële schade hebben geleden ten tijde van de binnenlandse oorlog.

12.2.6. Brokopondo

De bevolking van Brokopondo met 0.2% is gegroeid als 2018 vergeleken wordt met 2017. De bevolkingsdichtheid of te wel de bevolking per km² is 2.0. Middels structurele programma's zal de ontwikkeling van het district Brokopondo worden gestimuleerd:

- Het bouwen van een industriële stad in het district Brokopondo.
- Stimuleren van industriële productie (Balata, steenslag, houtverwerking, medicinale planten en toerisme).

- Verbetering van de huisvesting en sportaccommodaties en de zorg en opvang van bejaarden seniorenburgers en kinderen.
- Adequate water- en elektriciteitsvoorziening voor alle dorpen.
- Stimuleren van ondernemerschap onder jongeren en vrouwen.
- Instellen van een agrarisch instituut ter stimulering van agrarische productie in dit district in o.a.: drooglandrijst, aquacultuur, cocoa- en citrusteelt.
- Onderzoek naar mogelijkheid tot genoegdoening t.b.v. transmigranten en hun nazaten.

12.2.7. Sipaliwini

De bevolking van Sipaliwini is met 0.2% gegroeid als een vergelijking wordt gemaakt tussen 2018 en 2017. De bevolkingsdichtheid of te wel de bevolking per km² is 0.3. Middels structurele programma's zal de ontwikkeling van het district Sipaliwini worden gestimuleerd:

- Uitbouw Atjoni tot een modern regionaal centrum.
- Twee strategische internationale luchthavens bouwen in Sipaliwini.
- Het voorzien van de dorpen aan de Boven- Suriname van elektriciteit vanuit de waterkrachtwerken te Afobaka.
- Ontsluiting van de wegen tussen de dorpen.
- Controle op de prijzen van eerste levensbehoeften in het district Sipaliwini.
- Onderzoek naar het bouwen van een stad of stedelijk gebied binnen het district.
- Onderzoek naar het opzetten van een grootschalig landbouw en veeteeltbedrijf.
- Aanpak en verbetering van het lager onderwijs t.b.v. alle schoolplichtige kinderen
- Stimuleren van het toerisme door kwalitatieve toeristische attracties en accommodaties.
- Het Kabalebo Hydro Energieproject uitvoeren voor ontwikkeling van het binnenland.
- Het Hydro Energieproject van Granholo te Tapanahonie en Tapawatra te Boven-Suriname uitvoeren.